

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Andrea Tršová

**Giulianiho politika nulové tolerance
a její účinnost**

Bakalářská práce

Praha 2011

Autor práce: **Andrea Tršová**

Vedoucí práce: **PhDr. et Mgr. Kryštof Kozák, PhD.**

Rok obhajoby: **2011**

Bibliografický záznam

TRŠOVÁ, Andrea. *Giulianiho politika nulové tolerance a její účinnost*. Praha, 2011. 55 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. et Mgr. Kryštof Kozák, PhD.

Abstrakt

Práce se zabývá konceptem nulové tolerance v policejní strategii, který byl zaveden v New Yorku v polovině 90. let 20. století. Za jeho realizací stojí starosta Rudolph Giuliani a jím jmenovaný policejní komisař William Bratton. Do svých funkcí nastoupili v roce 1994, v době, kdy se New York stále potýkal s vysokou mírou kriminality, která vzrostla především v druhé polovině 80. let. Na tuto situaci reagovali Giuliani a Bratton reformou newyorského policejního sboru. Změněna byla jak jeho organizace, tak policejní strategie. Byl zaveden tvrdý přístup policie i vůči těm méně závažným deliktům. Kriminalita v následujících letech opravdu velmi klesla a Giuliani a Bratton zastávali názor, že se tak stalo díky reformě policie. Na to ale začalo reagovat mnoho studií, které jejich přístup kritizovaly a navíc vysvětlovaly pokles zločinnosti pomocí jiných faktorů. Práce se soustředí na popis změn v newyorské policii a diskuzi ohledně faktorů, které měly vliv na pokles kriminality. Cílem práce je popis reformy policie v New Yorku, analýza vysvětlení poklesu zločinnosti pomocí jiných faktorů a zhodnocení účinnosti přístupu nulové tolerance.

Abstract

The topic of this thesis is the zero tolerance policing which was established in New York in the second half of the 1990s. Authors of this police approach were New York City Mayor Rudolph Giuliani and Police Commissioner William Bratton. They took their offices in 1994, when there were very high crime rates in New York. Crime rates increased mainly in the 1980s but the situation was still very serious in the beginning of the 1990s. Under Bratton, who had a political support from mayor Giuliani, the New York Police Department adopted a strict law enforcement strategy, which is also called the zero tolerance. In the following years the crime rates went down indeed, and Giuliani and

Bratton claimed credit for this crime drop. However, a lot of criticism of their police approach appeared soon and many studies explained falling crime rates as a result of other factors. This paper focuses on the description of changes that took place in the New York Police Department and on the discussion about factors that might have caused the crime drop. The purpose of this paper is to explain what the zero tolerance policing is, to analyze different factors that might have had caused declining of crime rates and to consider the effect of zero tolerance on crime rates.

Klíčová slova

Nulová tolerance, policejní kontrola, prevence kriminality, pokles zločinu, USA v 90. letech

Keywords

Zero tolerance, police control, crime prevention, crime drop, USA in the 1990s

Rozsah práce: 85 096 znaků včetně mezer

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 19. 5. 2011

Andrea Tršová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala především PhDr. et Mgr. Kryštofu Kozákovi, PhD. za cenné rady a připomínky, Marianu Havlovi za podporu a pomoc při korektuře textu a Lukáši Tršovi za tipy na zajímavé zdroje.

„*'Cause ain't no such things as halfway crooks.*”

– Mobb Deep - Shook Ones Pt. II

Obsah

ÚVOD.....	2
HODNOCENÍ LITERATURY A ZDROJŮ	7
1. POLITIKA NULOVÉ TOLERANCE	9
1.1. VÝVOJ POLICEJNÍ KONTROLY A JEHO PROBLÉMY	9
1.2. TEORETICKÁ VÝCHODISKA	10
1.2.1. Broken Windows	10
1.2.2. Community Policing.....	12
1.2.3. Guilianiho koncepce	14
1.3. NULOVÁ TOLERANCE V NEW YORKU	15
1.4. JMENOVÁNÍ WILLIAMA BRATTONA	16
1.5. REALIZACE	17
1.5.1. Změny v organizaci NYPD po nástupu Brattona	18
1.5.2. Pravomoci a odpovědnost policistů.....	19
1.5.3. CompStat	20
1.6. ZAMĚŘENÍ POLICEJNÍCH AKCÍ	23
1.6.1. Konkrétní příklad zásahů.....	24
1.7. ZMĚNY V MÍŘE KRIMINALITY	24
2. JINÁ VYSVĚTLENÍ POKLESU ZLOČINU	26
2.1. ČASTĚJŠÍ TRESTY ODNĚTÍ SVOBODY	26
2.2. DEMOGRAFICKÉ ZMĚNY	28
2.2.1. Legalizace potratů	29
2.3. EKONOMIKA	32
2.4. ZMĚNY NA TRHU S DROGAMI	35
2.5. SNÍŽENÁ DOSTUPNOST ZBRANÍ	38
ZÁVĚR: ZHODNOCENÍ NULOVÉ TOLERANCE A JEJÍ ÚČINNOSTI	41
SPECIFIKA NEW YORKU.....	41
ÚČINNOST NULOVÉ TOLERANCE	42
CELKOVÉ ZHODNOCENÍ NULOVÉ TOLERANCE	45
SUMMARY	47
POUŽITÁ LITERATURA.....	49

Úvod

Kriminalita v USA začala stoupat v polovině 60. let. V 70. letech se její míra více méně neměnila a během první poloviny 80. let mírně klesala. Od roku 1985 do začátku 90. let se však míra zločinnosti dramaticky zvýšila, především u zločinu spáchaného mladými lidmi.¹ Tento nárůst se přisuzuje především tzv. crackové epidemii – obrovskému rozšíření cracku na trhu s drogami, které způsobilo další změny v organizaci a rozsahu trhu. Tento trend se projevil zejména ve velkých amerických městech, kde byla koncentrace zločinu nejvyšší. New York byl například na počátku 90. let přezdíván „the crime capital of the world“².

Po kritické situaci během druhé poloviny 80. let, kdy byla míra kriminality velmi vysoká, nastal v 90. letech její pokles, který byl až neobvykle strmý a dlouhodobý. Pokles byl celkový – netýkal se konkrétního druhu trestných činů nebo určité oblasti, ale vztahoval se na různé typy deliktů, různé demografické skupiny obyvatel a na celé území USA. Takto mimořádné snížení zločinnosti začalo být zkoumáno mnoha experty, zabývajícími se sociálními vědami a kriminalitou, a začala rozsáhlá diskuze o tom, jaké faktory zapříčinily tento výrazný pád.

Ačkoli byl pokles kriminality zaznamenán na celém území USA, New York získal zvláštní pozornost. Zločin v tomto městě klesl skoro dvakrát tolik než na ostatním území Spojených států. Mnozí proto začali uvažovat nad touto zvláštní situací a nad tím, zda měly v New Yorku na pokles kriminality vliv ještě jiné trendy, které se jinde nevyskytovaly.

Pozornost se začala upínat na roli newyorské policie. Nově zvolený starosta Rudolph Giuliani a jím jmenovaný policejní komisař William Bratton stáli za komplexní proměnou newyorského policejního sboru (New York Police Department, NYPD), která začala ihned po jejich nástupu do funkce, tj. v lednu 1994. Změny se týkaly jak organizace a struktury policejního sboru, tak strategie policejní kontroly. Pod Brattonovým vedením se NYPD proměnil v moderní organizaci, která kladla důležitost na sdílení informací a spolupráci a využívala nejnovější techniky k plánování svých akcí a hodnocení výsledků.

---

¹ BLUMSTEIN, Alfred; WALLMAN, Joel. *The Crime Drop in America*. New York : Cambridge University Press, 2006. S. 32.

² BRATTON, William. Crime is Down in New York City: Blame The Police. S. 29. In DENNIS, Norman. *Zero Tolerance: Policing a Free Society*. Londýn : IEA Health and Welfare Unit, 1998. Dostupné z [www: <http://www.civitas.org.uk/pdf/cw35.pdf>](http://www.civitas.org.uk/pdf/cw35.pdf) [cit. 15. 3. 2011].

Změněna byla i filozofie a taktika policie a právě kvůli tomu je tento model, který v polovině 90. let v New Yorku v NYPD fungoval, nazýván nulová tolerance. Giulianiho názor na roli policie byl vyhraněný. On i Bratton byli přesvědčeni, že kritická situace vyžaduje tvrdý přístup. Oba také přijali teorii rozbitých oken (Broken Windows) Jamese Q. Wilsona a George Kellinga, která se stala hlavním teoretickým východiskem pro jejich koncept nulové tolerance newyorské policie.

Protože se během 90. let míra kriminality opravdu velmi snížila, Giuliani a Bratton začali hrdě prohlašovat, že zásluhu za její pokles v New Yorku má právě tamní policejní sbor. Oba se začali objevovat v médiích jako hrdinové, díky nimž se největší americké město stalo opět bezpečným. Na to však začaly brzy reagovat kritiky, které odepíraly policejní kontrole vliv na snížení zločinu nebo poukazovaly na negativní stránky konceptu nulové tolerance. Objevilo se mnoho studií, které vysvětlovaly pokles zločinnosti pomocí jiných trendů. Byly to například demografické změny ve skladbě obyvatelstva, změny na trhu s drogami v souvislosti s koncem crackové epidemie nebo rostoucí ekonomika.

Otázky, v čem doopravdy spočívala Giulianiho politika nulové tolerance a zda měla tak velkou zásluhu na poklesu kriminality, jakou jí Giuliani a Bratton přisuzují, se tato práce snaží zodpovědět. Byly změny ve fungování policie a její strategii natolik významné, že dokázaly zapříčinit tak velký pokles zločinnosti? Nebo přišla tato změna pouze ve stejné době, kdy na snížení kriminality působily jiné trendy, a její autoři si přiznávají tuto zásluhu neodůvodněně?

Účelem první části práce je detailní popis tohoto boje proti zločinu, který byl v New Yorku nastolen, od jeho teoretického konceptu nulové tolerance, až po konkrétní zavedená opatření a jejich fungování v praxi. Druhá část práce má za úkol analýzu jiných faktorů, kterými kritiky nulové tolerance pokles zločinnosti vysvětlují, jejich účinnosti a relevance v New Yorku. Konečným cílem práce je pomocí předešlých analýz určit, nakolik byly provedené změny a nový postup newyorské policie opravdu účinné, a celkově tento přístup zhodnotit.

Práce je zpracována formou případové studie. Je rozdělena na dvě části, deskriptivní a analytickou. Deskriptivní část se věnuje změnám v NYPD po nástupu Rudolpha Giulianiho a Williama Brattona do svých funkcí, které jsou detailně popsány, a

nastiňuje úspěch, který je jim připisován. Analytický přístup je využíván ve druhé části práce, která kriticky zkoumá jiná vysvětlení poklesu kriminality. Na základě dostupných studií a odborné diskuze je provedena analýza jednotlivých faktorů a relevance jejich vlivu na pokles zločinu v New Yorku. Analyticko-empirický přístup dovoluje podrobně vysvětlit hlavní téma práce, tj. zkoumané změny policejní kontroly v New Yorku, a konfrontovat je s kritikami. Závěrem je shrnutí poznatků, které byly získány pomocí analýz jednotlivých teorií, které se věnují příčinám poklesu kriminality. Díky nim následuje i zhodnocení, nakolik byl přístup nulové tolerance opravdu efektivní a jaké další faktory měly na pokles zločinnosti v New Yorku největší vliv.

Časovým rámcem tématu jsou 90. léta, kdy byl zaznamenán největší pokles kriminality v USA, s občasnými přesahy do druhé poloviny 80. let při vysvětlování, jak zločin během této doby vzrostl. Přístup nulové tolerance spadá do období, kdy Giuliani působil ve funkci starosty města, tzn. od roku 1994 do 2001. Při vysvětlování obecných trendů, které ovlivnily pokles kriminality, je téma teritoriálně vymezeno Spojenými státy americkými. Největší pozornost je však soustředěna na město New York, na nějž se vztahují Giuliani a Brattonem přijaté změny v policejním přístupu.

Období 90. let odpovídá době nejrychlejšího poklesu kriminality v USA ve 20. století. Diskuze o tom, jaké faktory přesně způsobily tento pokles, stále nejsou ukončeny. Hlavním důvodem výběru tématu práce je právě jedinečnost této situace. V druhé polovině 80. let se kriminalita zvýšila natolik, že situace byla vskutku kritická. O několik let později však začal rychlý a dlouhodobý pokles. Pozoruhodný je případ New Yorku, který zaujímá speciální místo, protože v něm byl pokles kriminality o dost strmější než ve zbytku USA. New York získal pozornost i kvůli změnám v policejní kontrole, které byly velmi hluboké a důkladné. Zpřísnění trestů a tvrdé prosazování zákona, tj. koncept nulové tolerance, je navíc poměrně kontroverzní téma a názory na něj a na jeho účinnost se velmi liší. Další zajímavostí je početnost dalších výkladů, proč míra kriminality doopravdy klesla. V neposlední řadě je důvodem výběru tématu jeho nedostatečné zpracování v českém prostředí, na rozdíl od mnoha podrobných studií, které se mu věnují v USA.

Práce je rozdělena na tři hlavní části. První část se věnuje popisu přístupu nulové tolerance, který byl v New Yorku zaveden. Jsou v ní rozebrána teoretická východiska, která ovlivnila formulování nových změn v newyorské policii. Jedná se o teorii rozbitých oken a

community policing. Následně je naznačena koncepce Rudolpha Giulianiho. Ten chtěl na vážnou situaci odpovědět tvrdým přístupem policie. Proto také vybral Williama Brattona na post policejního komisaře, jelikož znal jeho výsledky z předchozích let, kdy Bratton působil u policie v Bostonu. Pod Brattonovým vedením se NYPD velice proměnil, což je v této části práce detailně popsáno. Zaměřuje se na vysvětlení hlavních změn, do kterých patřily změny týkající se organizační struktury, změny v pravomocech a odpovědnosti policistů a zavedení počítačových systémů, které umožnily lepší analyzování situace ve městě. Na závěr kapitoly je uveden příklad konkrétních akcí, za nimiž newyorská policie stála, a statistická data, která dokazují značný pokles kriminality v letech Giulianiho a Brattonova působení.

Druhá část se soustředí na analýzu jiných faktorů, jejichž vliv na pokles zločinnosti je často uváděn. Práce se věnuje pěti hlavním trendům – častějším trestům odnětí svobody, demografickým změnám (s podkapitolou o vlivu legalizování potratů začátkem 70. let), sílící ekonomice, změnám na trhu s drogami a snížené dostupnosti zbraní. V každé z těchto podkapitol je detailně vysvětleno, jak určitý faktor působí na kriminalitu. Poté jsou uvedeny konkrétní studie, které se jednotlivými faktory zabývají, a jejich výsledky vztahující se právě na pokles kriminality v 90. letech. Teorie jsou konfrontovány i s kritikami, které vliv jednotlivých faktorů mohou relativizovat. Závěrem je určení pravděpodobné účinnosti každého z nich.

V závěru jsou dílčí závěry z jednotlivých kapitol aplikovány na případ New Yorku. Jsou nastíněny zvláštní charakteristiky města a tamní kriminality, které by mohly pomoci vysvětlit tak výrazný rozdíl v poklesu zločinu. Nakonec je rozebrána účinnost nulové tolerance v porovnání s jejími kritikami. Jsou porovnány jednotlivé dílčí závěry z předchozích kapitol a prostřednictvím diskuze je naznačeno, jaké faktory doopravdy stojí za poklesem kriminality v New Yorku v 90. letech. Pozornost je věnována celkovému zhodnocení newyorských policejních reforem, jejich účinnosti a kritice.

Pojem nulová tolerance je velmi obsáhlý. Původně bylo jeho použití v Severní Americe spojeno s válkou proti drogám za Ronalda Reagana a později v některých

kampaních proti násilí na ženách.³ Později se začal používat ve spojení s policejní kontrolou. V 90. letech začal být termín používán především ve spojitosti s policejními reformami, které provedli v New Yorku starosta Rudolph Giuliani a policejní komisař William Bratton.

Jelikož je ale pojem poměrně vágní, můžeme v literatuře narazit na mnoho definic. Garreth Griffith ve své studii cituje některé z nich: „Zero tolerance ...has been variously labelled as an ‚aggressive short term tactic‘, ‚a useful crime fighting tool in the right place at the right time‘, ‚fairly ruthless policing with detailed attention to even the most minor infraction‘, ‚being tough on low level crime‘, ‚taking back the streets‘, ‚reclaiming the streets‘, ‚the science of kicking ass‘ or ‚positive policing‘.“⁴ Lze tedy říci, že skutečný smysl, v jakém se pojem používá, záleží na individuálním pojetí a kontextu.

Nejčastěji se však termín nulová tolerance používá ve spojení s NYPD v druhé polovině 90. let. Tím se řídí i tato práce, v níž se pojmem nulová tolerance rozumí newyorský model policejní kontroly zavedený komisařem Williamem Bratton v době starostování Rudolpha Giulianiho. Ačkoli je nulová tolerance spíše teoretický koncept, v tomto použití zahrnuje obecně i další změny, které se v newyorském policejním sboru zavedly (například používání počítačových systémů a statistik, organizační změny atd.).

---

³ NEWBURN, Tim; JONES, Trevor. Symbolizing Crime Control: Reflections on Zero Tolerance. *Theoretical Criminology*, 2007, 11. Dostupné z [www: <http://tcr.sagepub.com/content/11/2/221>](http://tcr.sagepub.com/content/11/2/221) [cit. 20. 3. 2011]. S. 222.

⁴ ASCHE, Austin. *Zero Tolerance Policing: Preliminary Report*. Northern Territory Parliamentary Paper No. 563, 18. 8. 1998, s. 2. Citováno dle BOWLING, Benjamin. The Rise and Fall of New York Murder: Zero Tolerance or Crack Decline? *British Journal of Criminology*, podzim 1999, 39, 4, s. 531-554. Dostupné z [www: <http://bjc.oxfordjournals.org.ezproxy.is.cuni.cz/content/39/4/531.full.pdf+html?sid=733826bc-a6d0-4310-b4b4-ec130be29071>](http://bjc.oxfordjournals.org.ezproxy.is.cuni.cz/content/39/4/531.full.pdf+html?sid=733826bc-a6d0-4310-b4b4-ec130be29071) [cit. 12. 4. 2011].

Hodnocení literatury a zdrojů

Pro zpracování této bakalářské práce byly použity primární i sekundární zdroje. Všechna použitá literatura je v anglickém jazyce kvůli již zmíněné absenci zpracování tématu v českém prostředí. Nejvíce použitých zdrojů pochází ze Spojených států amerických, kde byl pokles zločinnosti ve 90. letech jako významný fenomén často zpracován z mnoha úhlů pohledu.

Primárními zdroji jsou rozuměna díla od Rudolpha Giulianiho a Williama Brattona, která byla důležitá především pro zpracování první části práce. Giuliani popisuje změny v newyorské policii v kontextu dalších událostí ve své autobiografii *Leadership*. Bratton reformu policie detailně rozebírá v kapitole *Crime Is Down in New York City* ve sborníku *Zero Tolerance: Policing a Free Society* editora Normana Dennise a v článku *Declining Crime Rates: Insiders' View of the New York City Story*, který napsal společně s Georgem Kellingem. Je logické, že jako dva hlavní iniciátoři policejních změn píše Giuliani a Bratton o tom, co se v New Yorku událo. Kvůli častým kritikám jejich přístupu a jeho účinnosti, je však třeba na tyto zdroje pohlížet kriticky, protože nemusejí být zcela objektivní. Pro zmapování změn, kterými NYPD prošel, ale byly velice nápomocné a je třeba poukázat i na to, že z nich při popisu policejní reformy v New Yorku velmi často citují i autoři dalších studií.

Další stěžejní díla pro zpracování této práce byly knihy, které přehledně mapují pokles kriminality v 90. letech a všechny faktory, které na něj mohly mít vliv, včetně policejní kontroly v New Yorku. Je jimi kniha *The Great American Crime Decline* Franklina E. Zimringa a sborník *The Crime Drop in America* editorů Alfreda Blumsteina a Joela Wallmana. Obě tato díla podrobně popisují pokles kriminality z různých hledisek. Věnují se jak trendům poklesu a vzrůstu u jednotlivých trestných činů, tak faktorům, které změny v jejich míře ovlivnily. Zatímco Zimring ve své knize zpracovává s odkazy na ostatní autory všechna témata sám, ve sborníku Blumsteina a Wallmana je po úvodní kapitole od editorů představeno každé vysvětlení poklesu kriminality jinými autory v samostatné studii. Obě tyto knihy byly velmi přínosné pro zpracování této práce. Díla jsou velmi detailní a ukazují různé úhly pohledu na problematiku. Také napomohly svými odkazy na další studie, které mohly být ke zpracování použity.

V neposlední řadě musí být zmíněny i cenné studie, které se zaměřovaly na koncept nulové tolerance, jeho kritiku a užití v praxi. Sem patří zejména článek Davida Breretona *Zero Tolerance and the NYPD: Has It Worked There and Will It Work Here?*, *Zero Tolerance: A Case Study of Police Policies and Practices in New York City* od Judith Greene nebo *Zero Tolerance Policing* od Garetha Griffitha. Velmi zajímavou a přínosnou byla studie Vincenta Henryho *CompStat Management in the NYPD*, v níž autor detailně popisuje změny ve vedení a fungování NYPD v souvislosti se zavedením počítačového systému CompStat.

Důležité pro tuto práci studie zaměřující se na jiná vysvětlení poklesu kriminality, která podrobně analyzují. Z těchto musím jmenovat především *The Rise and Fall of New York Murder: Zero Tolerance or Crack Decline?* od Benjamina Bowlinga, studii o vlivu legalizace potratů Stevena Levitta v jeho knize *Freakonomics, Why Do So Many Young American Men Commit Crimes and What Might We Do About It?* od Richarda Freemana či *Identifying the Effect of Unemployment on Crime* autorů Stevena Raphaela a Rudolfa Winter-Ebmera. Tyto práce se detailně zaměřují na vliv konkrétního faktoru a dokazují či vyvracejí jeho vliv na pokles kriminality. Studie napomohly i svými odkazy na další autory, kteří se věnují konkrétnímu tématu, pomocí nichž bylo poté možno zmapovat celou diskuzi o účinnosti každého z faktorů a analyzovat argumenty jejich obhájců i kritiků.

1. Politika nulové tolerance

1.1. Vývoj policejní kontroly a jeho problémy

Na reformu newyorské policie je důležité nahlížet v kontextu vývoje policejní kontroly a jejích problémů, kterým se změny v polovině 90. let snažily vyhnout. Hlavní změny v policejní kontrole nastaly v 70. letech 20. století během tzv. profesionální éry (the Professional Era⁵). Tuto dobu charakterizuje zavádění nových technologií do policejního systému, jako bylo například tísňové volání 911, urychlené posílání informací pomocí počítačové techniky nebo častější využívání aut i při obvyklých občůzkách. Policie tak mohla rychleji odpovídat na nahlášené přestupky a problémy a měla lepší organizaci.⁶

Tyto modernizace ale stáhly hlídky z ulice a tím snížily zdroje na kontrolu veřejného pořádku. Kvůli velkému množství telefonátů s hlášenými zločiny se také policisté soustředili více na vyřešení jednotlivých případů, ale ne již tolik na prevenci zločinu a jeho potírání celkově.⁷ Tak tedy nastal hlavní problém z hlediska příčin a předcházení zločinu, který definují George Kelling a James Q. Wilson ve své teorii rozbitých oken⁸.

Starosta Rudolph Giuliani a jím jmenovaný policejní komisař William Bratton se při reformě NYPD museli vypořádat i s dalšími problémy z minulosti. Jedním z nich bylo rozšíření trhu s drogami během 80. let a s ním spojenými zločiny. Nárůst v počtu překupníků drog a narkomanů s sebou často nesl drsné vyřizování účtů a přestřelky. Dále to byla korupce v řadách policistů. Korupční skandály v 70. letech zapříčinily to, že řadovým policistům byly odňaty některé jejich pravomoci a že byli méně nasazováni tam, kde hrozila možnost úplatků. Tím policisté ztratili některé své možnosti, jak reagovat na přestupky, a byli opět o něco více omezeni v kontrole pořádku v ulicích.⁹

---

⁵ BRATTON, William. Crime is Down in New York City: Blame The Police, s. 30.

⁶ Ibid., s. 30.

⁷ Ibid., s. 30.

⁸ Viz kapitola 1.2.1.

⁹ BRATTON, William. Crime is Down in New York City: Blame The Police, s. 31.

1.2. Teoretická východiska

Jak již bylo naznačeno v úvodu u definice pojmu nulová tolerance, tento koncept je poměrně široký. Pokud vztahujeme koncept na policejní kontrolu, je nulová tolerance označení pro tři policejní strategie, které se ale často navzájem prolínají. Za prvé je to pozornost zaměřená na narušování veřejného pořádku a menší přestupky v ulicích, jejichž náprava by měla přispět k prevenci vážnějších zločinů. V druhém případě se jedná o podobné pojetí, ale prioritou policie je dosáhnout dobré kvality života v daných oblastech. A naposledy jde o aktivní přístup policie, která se zaměřuje na oblasti, kde jsou přestupky často spáchány.¹⁰

Přístup nulové tolerance byl jen jedním z více prvků, které byly během reformy policie v New Yorku zavedeny. Proto je důležité při nahlížení na změny v NYPD brát v potaz i další velmi důležité prvky jako navýšení počtu policistů nebo zavedení počítačových systémů.¹¹ Celkově vychází newyorský model policejní kontroly z následujících teoretických konceptů.

1.2.1. Broken Windows

Jednou z hlavních teorií boje proti kriminalitě, již se Giuliani a Bratton při formulování svých vlastních praktik řídili, je tzv. teorie rozbitých oken (Broken Windows). Ta byla poprvé uveřejněna v březnu 1982 v *Atlantic Monthly* a pochází z pera kriminologa George L. Kellinga a profesora kriminologie na Harvardské univerzitě Jamese Q. Wilsona. Jejich článek navrhuje, jak posílit prevenci kriminality tím, že budou minimalizovány podmínky, za nichž kriminální chování snáze vznikne. Článek měl velký vliv na policejní reformy nejen v New Yorku, ale i v dalších městech v USA nebo ve Velké Británii.

Hlavní téma článku je veřejný pořádek. Autoři analyzují měnící se roli policie, jejímž hlavním úkolem bylo dříve právě dohlížení na dodržování veřejného pořádku, zatímco dnes se soustředí na boj se zločinem, který byl již spáchán. Podle Wilsona a Kellinga je ale dodržování veřejného pořádku a jeho kontrola klíčové pro předcházení méně závažné kriminalitě, protože právě prvky, které ho narušují, jako například

---

¹⁰ DIXON, David; COFFIN, Phillip. Zero Tolerance Policing of Illegal Drug Markets. *Drug and Alcohol Review.*, prosinec 1999, 18, 4, s. 477-486. Dostupné z [www:
<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1080/09595239996338/pdf>](http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1080/09595239996338/pdf) [cit. 22. 4. 2011]. S. 478.

¹¹ *Ibid.*, s. 479.

výtržnictví a vandalismus, jsou se zločinností neoddělitelně spojeny.¹² Tyto narušující znaky vymezili autoři do dvou skupin – fyzické a sociální. Mezi fyzické patří například odpadky, graffiti či jinak poškozené věci. Do druhé skupiny můžeme zařadit jízdu „na černo“ v hromadné dopravě, neomalené a agresivní chování, žebrání bezdomovců atd.¹³

Ústřední příklad, který je v článku použit, se týká právě rozbitých oken. Autoři argumentují, že pokud je někde rozbité okno, které je po delší dobu ponecháno v tomto stavu neopravené, budou po chvíli rozbitá i další okna. Zda jde o rozbíjení oken, aut nebo něčeho úplně jiného není v podstatě důležité. Hlavní je fakt, že pokud se škoda nedá rychle do pořádku, vysílá ostatním signál, že zde není nikdo, kdo by se o věc staral nebo na ni dohlížel. Tudíž neexistuje velká pravděpodobnost, že by byl člověk nějakým způsobem napomenut nebo potrestán, rozbije-li další okno.¹⁴

Základní myšlenkou je tedy to, že nepotrestaný drobný přestupek vyvolává dojem, že nikdo nemá situaci pod kontrolou, a tím může spíše podnítit spáchání dalšího, mnohdy závažnějšího činu. Tím je ilustrována důležitost dodržování veřejného pořádku, který může působit jako jistá prevence proti páchání některých přestupků. Lze také říci, že z psychologického hlediska si potenciální vandalové či zločinci více rozmyslí, zda se dopustí přestupku někde, kde se „nikdo nestará“, nebo v prostředí, kde fungují určitá pravidla a vzájemný respekt. S veřejným pořádkem totiž podle autorů souvisí i kontroly, které neformálně vykonávají ostatní spoluobčané. Pokud se nacházejí někde, kde je pořádek a systém dodržován, budou se spíš zajímat o veřejná místa a „dohlížet“ na jejich udržování. Pokud naopak žijí v prostředí, o něž se nikdo příliš nestará a v němž již existují nějaké škody, budou si raději hledět svého a nestarat se o okolí.¹⁵

Z tohoto hlediska je zásadní role policistů jako kontrolorů veřejného pořádku. Pravidelným a důkladným dohledem zlepšují podmínky v dané oblasti a upevňují je, což má následně dobrý vliv na tamní občany a předchází tak přestupkům proti pravidlům.

---

¹² KELLING, George L.; WILSON, James Q. *The Police and Neighborhood Safety: Broken Windows*. Manhattan Institute for Policy Research. 1982. Dostupné z: <http://www.manhattan-institute.org/pdf/_atlantic_monthly-broken_windows.pdf> [cit. 2. 3. 2011]. S. 10.

¹³ GRABOSKY, P. N. Zero Tolerance Policing. *Trends and Issues in Crime and Criminal Justice*. Canberra: Australian Institute of Criminology, 1999. Dostupné z [www](http://www.aic.gov.au/documents/D/9/9/%7BD99A2F45-1561-45B6-B712-24FCA8A424FC%7Dt102.pdf): <<http://www.aic.gov.au/documents/D/9/9/%7BD99A2F45-1561-45B6-B712-24FCA8A424FC%7Dt102.pdf>> [cit. 21. 3. 2011]. S. 2.

¹⁴ KELLING, George L.; WILSON, James Q. *The Police and Neighborhood Safety: Broken Windows*, s. 2-3.

¹⁵ *Ibid.*, s. 3.

Policie má podle autorů vystupovat jako autorita, která dohlíží na veřejný pořádek, k čemuž musí využívat mnohdy i neformální prostředky.¹⁶ Na tuto část lze však nahlížet poměrně kriticky. Napomínat ty, kteří jasně porušují daná pravidla, je jedna věc, ale usměrňovat i chování, které sice působí podezřele a „ruší“, ale nikomu vlastně neublíží (např. žebrání), je již na hranici s porušováním osobní svobody jednotlivce. Mnoho kritik této teorie se soustředí právě na tento problém. Během druhé poloviny 90. let opravdu přibývalo stížností na příliš tvrdé zásahy a bezdůvodné obtěžování policie. Policisté byli v této souvislosti také často obviňováni z rasismu, protože se u svých drsných zásahů častěji zaměřovali na příslušníky menšin. Nejčastěji uváděným příkladem, kam až mohou přehnané pravomoci policistů a snaha o tvrdé prosazování pořádku dojít, je případ Amadou Dialla, který byl v roce 1999 v New Yorku zastřelen policejními hlídkami, ačkoli nebyl ozbrojený, ani se nedopustil žádného přestupku.¹⁷

Autoři článku ale prosazují větší decentralizaci moci u policejních složek, aby i řadový policista, který je na pochůzce, měl vlastní zodpovědnost a možnost rozhodnout se, jak bude určitou situaci řešit. Ideální by podle nich bylo také posílit policejní hlídky, protože méně hlídek pro autory znamená méně kontroly veřejného pořádku a více potenciálních rozbitých oken, které nikdo rychle nespraví.¹⁸

Někteří akademici však kritizují samu podstatu teorie rozbitých oken. Často poukazují na to, že Kellingova a Wilsonova teorie neleží na žádných empirických základech, což potvrdil i sám James Wilson.¹⁹ Teorie není jasně prokazatelná, jedná se spíše o názor, který vychází z několika konkrétních případů. Není však jasné, zda lze její hlavní předpoklad aplikovat v každé situaci.

1.2.2. Community Policing

Community policing (i v české literatuře se označuje tímto anglickým termínem) je koncept policejní kontroly, který vznikl jako reakce na nárůst kriminality v ulicích

---

¹⁶ Ibid., s. 6.

¹⁷ SHELDEN, Randall G. *Assessing "Broken Windows": A Brief Critique*. Center on Juvenile and Criminal Justice, 9. 8. 2007. Dostupné z [www: <http://www.cjcj.org/files/broken.pdf>](http://www.cjcj.org/files/broken.pdf) [cit. 2. 5. 2011]. S. 11.

¹⁸ KELLING, George L.; WILSON, James Q. *The Police and Neighborhood Safety: Broken Windows*, s. 9.

¹⁹ HARCOURT, Bernard E.; LUDWIG, Jens. Broken Windows: New Evidence from New York City and a Five-City Social Experiment. *University of Chicago Law Review*, 73. Dostupné z [www: <http://www18.georgetown.edu/data/people/ludwigj/publication-18261.pdf>](http://www18.georgetown.edu/data/people/ludwigj/publication-18261.pdf) [cit. 20. 4. 2011]. S. 315.

s hlavním cílem její prevence. Jeho prvky byly také použity při formulování konceptu nulové tolerance v New Yorku.

Hlavním principem community policing je snaha o lepší spolupráci mezi policisty a občany a jejich větší zapojení při kontrole pořádku v oblasti, kde žijí. Policisté by měli v lidech vzbuzovat důvěru a ti by se poté na ně měli bez váhání obracet s jakýmkoli informacemi, otázkami a komentáři. Díky větší interakci prostřednictvím různých setkání a diskuzí občanů s policisty by se také měla práce policie nasměrovat na přesněji formulované zájmy obyvatel a jejich priority.²⁰ Vstřícný přístup policie by měl napomáhat k tomu, že se občané budou aktivněji a ochotněji podílet na věcech veřejných a na odpovědnosti za bezpečnost a veřejný pořádek v oblasti jejich bydliště.²¹

Policie musí fungovat v úzké spolupráci s veřejností, vládou a soudnictvím. Tak může mít policie opravdový vliv i na předcházení zločinu a kontrolu veřejného pořádku. Podle Brattona je community policing definováno tzv. třemi P: partnerství, řešení problémů a prevence (Partnership, Problem Solving, Prevention).²²

Hlavní znaky, které narušují veřejný pořádek, jsou v podstatě identické s těmi, které již byly zmíněny u teorie rozbitých oken. Jedná se o odpadky, graffiti, poničené věci, rozbitá auta, žebráky, bezdomovce, černé pasažéry, podomní obchodníky bez licence, dealery apod. Jejich přítomnost navozuje atmosféru strachu a obyčejní lidé se pak bojí v ulicích nebo při jízdě metrem, kde se tito „narušitelé“ veřejného pořádku a bezpečnosti vyskytují.

Na jednu stranu se může zdát, že přísné prosazování zákona, což je hlavní charakteristika nulové tolerance²³, a snaha o konsenzus s občany v případě community policing jsou dva protichůdné koncepty. Přesto se ale Giuliani a Bratton při formulování nových principů NYPD v New Yorku prvky community policing také inspirovali. Jedná se zejména o princip viditelné policejní kontroly, kterou zdůrazňují i Kelling a Wilson.²⁴

---

²⁰ LUM, Cynthia. Community Policing or Zero Tolerance? Preferences of Police Officers from 22 Countries in Transition. *British Journal of Criminology*, 2009, 49, s. 788-809. Dostupné z [www: <http://bjc.oxfordjournals.org.ezproxy.is.cuni.cz/content/49/6/788.full.pdf>](http://bjc.oxfordjournals.org.ezproxy.is.cuni.cz/content/49/6/788.full.pdf) [cit. 113. 4. 2011]. S. 793.

²¹ POLICIE ČR. *Co je to Community policing*. Online, 2010. Dostupné z [www: <http://www.policie.cz/clanek/co-je-to-community-policing.aspx>](http://www.policie.cz/clanek/co-je-to-community-policing.aspx) [cit. 15. 4. 2011].

²² BRATTON, William. *Crime is Down in New York City: Blame The Police*, s. 32.

²³ Celý koncept nulové tolerance je podrobněji popsán v následujících kapitolách.

²⁴ GRIFFITH, Gareth. *Zero Tolerance Policing – Briefing Paper No 14/99*. Sydney : New South Wales Parliamentary Library Research Service, 1999. Dostupné z [www: <http://www.parliament.nsw.gov.au/research>](http://www.parliament.nsw.gov.au/research)

Znamená to tedy vyslat policisty do ulic, kde mohou komunikovat s občany, dohlížet na bezpečnost, poznat místní problémy, ale zároveň na místě efektivně zasahovat proti všem přestupkům.

1.2.3. Guilianiho koncepce

Giuliani byl zastáncem boje proti zločinu pomocí tvrdšího prosazování zákona. Díky svému právníckému vzdělání a působení ve funkci státního zástupce měl s touto oblastí mnoho zkušeností a podle svých slov byl se situací newyorského zločinu v předchozích letech dobře obeznámen.²⁵ Po svém nástupu do funkce starosty města se tedy obklopil těmi nejschopnějšími lidmi, jejichž výsledky znal z předchozích let, jako byli William Bratton a Jack Maple, s jasným cílem provést důkladnou reformu městské policie a zefektivnit její boj proti kriminalitě.²⁶

Svým názorem na kriminalitu se Giuliani nikdy zvláště netajil, ačkoli šlo o velice radikální přístup. Na začátku roku 1994 se například účastnil panelové diskuze se starostou Bostonu, Thomasem Meninem, starostkou District of Columbia, Sharon Pratt Kelly, a Arthurem Teelem, Jr., který působil v čele okrsku Miami-Dade n Floridě. Zatímco všichni ostatní se během diskuze shodovali v názoru, že kriminalita je jasně spojena s trendy v ekonomice, a navrhovali řešení pomocí vzdělávání a školení zaměstnanců a jiných sociálních vládních programů, Giuliani se od tohoto mínění distancoval. Jeho pohled se zcela lišil. Giuliani se vyjádřil jednoznačně ve prospěch přísnějšího prosazování zákona a odmítl souvislost výše kriminality a síly hospodářství. Argumentoval statistikami, podle nichž nejnižší míra zločinnosti ve 20. století byla během 30. let, tj. během velké hospodářské krize, a zločin naopak nejvíce narostl v 60. letech, v době ekonomického rozmachu. Při boji proti zločinu tedy Giuliani prosazoval větší ochranu pomocí početnějších policejních sborů a vězeňských zařízení. Ve své knize Giuliani také odkazuje na teorii rozbitých oken a souhlasí s postupem, jak se zločinu bránit, který z teorie vyplývá.²⁷

<[http://www.parliament.nsw.gov.au/prod/parliament/publications.nsf/0/796C90ABE8349FDFCA256ECF0008CE11/\\$File/14-99.pdf](http://www.parliament.nsw.gov.au/prod/parliament/publications.nsf/0/796C90ABE8349FDFCA256ECF0008CE11/$File/14-99.pdf)> [cit. 5. 3. 2011]. S. 4.

²⁵ GIULIANI, Rudolph W. *Leadership*. New York : Hyperion, 2002. S. 71.

²⁶ *Ibid.*, s. 72.

²⁷ SIEGEL, Fred. *The Prince of the City*. San Francisco : Encounter Books, 2005. S. 141-142.

Snížit kriminalitu a udělat z New Yorku bezpečné město bylo i jedním z hlavních témat při Giulianiho kampani. Když se poté starostou města doopravdy stal, zločinnost byla jednou z prvních oblastí, na niž se v nové funkci soustředil. Dle svých slov si ale byl vědom, že nestačí jenom snížit míru zločinnosti. Giuliani chtěl, aby se lidé o tomto snížení „nejen doslechli, ale aby je i viděli (...) a aby se ve městě cítili bezpečně“²⁸. To znamenalo zviditelnit policisty v ulicích a vyčistit město od drobných přestupků a od toho, co narušovalo veřejný pořádek – zbavit se žebráků, opilců, dealerů drog, graffiti, odpadků a jiných napáchaných škod.

1.3. Nulová tolerance v New Yorku

Z teorie rozbitých oken tedy vyplývá především princip, že i méně závažné trestné činy mohou mít nakonec vážné následky. A právě na tomto předpokladu je pak postavená politika nulové tolerance, kterou Rudolph Giuliani zavedl v New Yorku po svém zvolení starostou v roce 1993. Ve svém teoretickém přístupu s teorií rozbitých oken souhlasí a inspiruje se jí.²⁹

Kvůli oné domnělé provázanosti a jistému vývoji od méně významných přestupků až po ty opravdu závažné, model nulové tolerance předpokládá, že jediný efektivní postup, jak se kriminalitě bránit, je zastavit ji již v těchto začátcích.³⁰ Čekat na to, až budou závažné trestné činy opravdu spáchány, nijak neřeší prevenci zločinu. Jedině okamžité vypořádání se s chováním, které i jen v malé míře narušuje veřejný pořádek, může účinně zabránit tomu, aby se rozrostlo ve větší problémy.

Důležitým prvkem je nasazení většího počtu policistů do terénu, což je jediný způsob, jak mohou poznat a důkladně prozkoumat místní problémy, dohlédnout na veřejný pořádek a komunikovat s lidmi. V tomto se Giulianiho a Brattonova taktika inspirovala community policing. Navíc k tomu ale přidává velice přísný, až agresivní dohled na dodržování pravidel. Hlavními nástroji nulové tolerance je tedy striktní prosazování zákona

---

²⁸ GIULIANI, Rudolph W. *Leadership*, s. 41.

²⁹ *Ibid.*, s. 47.

³⁰ GRIFFITH, Gareth. *Zero Tolerance Policing – Briefing Paper No 14/99*, s. 10.

a vyšetřování i těch nejmenších přestupků. Ty jsou pak poměrně tvrdě souzeny a následují za ně zatčení a přísné tresty.³¹

Podle C. J. Edwardse, profesora práv na australské Edith Cowan University, nulová tolerance spočívá v tom, že po každém, byť sebemenším porušení zákona následuje policejní akce. Jakmile je pachatel zadržen, automaticky následuje i jeho prohlídka a kontrola identity, k níž jsou policisté oprávněni. To znamená, že zadržené osoby mohou být vyšetřovány i kvůli jiným činům, které mají v záznamu, případně u nich mohou být nalezeny drogy nebo nelegálně držené zbraně. Aby se tedy vyhnuli zastavení, budou si lidé více dávat pozor na dodržování i těch méně závažných pravidel, a tím bude zajištěn veřejný pořádek a bezpečnost.³²

Teorie předpokládá, že pokud bude dostatečně viditelné, že policisté vyšetřují i ty nejmenší přestupky a pečlivě se starají o dodržování veřejného pořádku, méně lidí se dopustí nějakého deliktu. Budou si totiž vědomi toho, že policejní kontrola je důkladná a že je velmi pravděpodobné, že by byl jakýkoli jejich přestupek prošetřen a následně potrestán.³³ Newyorský příklad zavedení nulové tolerance je ale poměrně unikátní. Jak již bylo zmíněno v úvodu, princip nulové tolerance je pouze jedním elementem, který se vyskytuje v kombinaci s decentralizovanou hierarchií policie a s využíváním nejnovějších počítačových systémů a detailních statistik.³⁴

1.4. Jmenování Williama Brattona

William Bratton je vedle Rudolpha Giulianiho druhou nejdůležitější postavou zavedení politiky nulové tolerance a policejní reformy v New Yorku. Bratton působil v polovině 80. let v čele policejního oddělení pro městskou hromadnou dopravu v Bostonu.³⁵ Jeho práce měla přispět ke snížení zločinu v okolí a uvnitř tramvajové sítě o 27 procent.³⁶ Tuto zkušenost poté využil při potírání kriminality v newyorském metru na

---

³¹ Ibid., s. 8.

³² EDWARDS, C. J. *Zero Tolerance Policing: Implications for Indigenous People*, s. 8. Citováno dle GRIFFITH, Gareth. *Zero Tolerance Policing – Briefing Paper No 14/99*, s. 9.

³³ LUM, Cynthia. Community Policing or Zero Tolerance? Preferences of Police Officers from 22 Countries in Transition, s. 793-794.

³⁴ GRABOSKY, P. N. *Zero Tolerance Policing*, s. 2.

³⁵ BRATTON, William. *Crime is Down in New York City: Blame The Police*, s. 33.

³⁶ SIEGEL, Fred. *The Prince of the City*, s. 94.

počátku let devadesátých. Nakonec byl Bratton v roce 1994 jmenován komisařem newyorské policie (New York Police Department, NYPD).³⁷

Bratton již dříve spolupracoval s Georgem Kellingem, jedním z autorů teorie rozbitých oken. To mělo samozřejmě obrovský vliv na jeho práci a její pojetí. S Giuliani tak sdílel jeho názory na to, jak účinně bojovat s kriminalitou, a byl proto jasným starostovým kandidátem na post komisaře NYPD.

Zatímco za svého předchozího působení v newyorském policejním sboru v době starostování Davida Dinkinse nemohl Bratton své plány zrealizovat, Giuliani mu naopak nechal volnější ruku a v jeho taktice s ním souhlasil a podporoval ji. Dinkins zastával poměrně standardní pohled na potírání kriminality, kdy preferoval, aby policisté reagovali především na hlášení o vážnějších zločinech a neztráceli příliš čas s vyšetřováním méně důležitých přestupků. Oproti tomu Bratton souhlasil s Kellingovou a Wilsonovou teorií, že zabránění menším zločinům vede k prevenci proti spáchání těch těžších, zejména kvůli tomu, že mnohdy jde o stejné pachatele, jejichž činnost se postupně vyvíjí.³⁸

Brattonův pohled na problematiku se rozvíjel také díky analýze předešlých policejních taktik a důvodů, proč selhaly. Jeho prvním cílem bylo vyčistit ulice od individuí, která ostatním občanům nahání strach a zhoršují kvalitu prostředí, v němž se pohybují. To bylo zaměřeno především na agresivní žebráky, drogové dealery, prostitutky či opilce.³⁹ Bratton tak chtěl „zaktivizovat“ práci policie, která při svých pochůzkách měla řešit cokoli podezřelého a nežádoucího, třebaže se to zatím nedostalo přímo za hranici porušení určitého přestupku.

1.5. Realizace

Nulová tolerance, kterou zavedli Giuliani a Bratton, má svůj formální zdroj v dokumentu s názvem *Police Strategy No. 5*. Ten mapuje tehdejší situaci v New Yorku s důrazem na problémy týkající se veřejného pořádku a nastiňuje změny a postupy, které mají být v NYPD implementovány, aby se zvýšila efektivita policejních akcí. Text se soustředí na analýzu situace ve veřejných prostorech a jejího vlivu na kriminalitu. Vliv

---

³⁷ Ibid., s. 95.

³⁸ Ibid., s. 94-95.

³⁹ Ibid., s. 145-146.

teorie rozbitých oken je zde více než zřejmý, neboť dodržování veřejného pořádku a nové nastolení jeho pravidel je v textu jednou z priorit. Popsané policejní akce, které za tímto účelem mají být podniknuty, charakterizují metodu nulové tolerance.⁴⁰

Za bezproblémové prosazení všech změn v organizaci NYPD a v jeho taktice, stejně jako několika nařízení, které posilovaly roli policie a byly namířené proti drobným přestupkům, mohl Bratton vděčit právě politické podpoře starosty Giulianiho. Kriminalita byla hlavním tématem kampaně na funkci starosty v roce 1993, protože situace v New Yorku byla i po určitém poklesu zločinnosti během několika předešlých let stále dost kritická. Giuliani prosazoval tvrdý přístup policie, který pak s pomocí nově jmenovaného komisaře Brattona mohl doopravdy realizovat.⁴¹ Navíc, aby mohly být jeho reformy lépe hodnoceny, stanovil si Bratton jasný cíl – zredukovat výši kriminality o 10 procent během roku 1994.⁴²

1.5.1. Změny v organizaci NYPD po nástupu Brattona

Velké změny se týkaly celkové organizace policejního sboru. Bratton se snažil bojovat proti tomu, aby se z policejního sboru stal příliš byrokratický aparát, který pak zabraňuje efektivnímu toku a předávání rozkazů, nařízení a ostatních informací. Jeho snaha se tak orientovala na vytvoření více flexibilní organizace, která by pak mohla efektivněji a rychleji reagovat na nově nastalé situace.⁴³

Bratton tedy pozměnil hierarchii policejního sboru a udělal z ní jednodušší strukturu. Všeobecně se snažil zbavit zbytečné administrativy a papírování. Proto úplně zredukoval mnoho středních sekcí, které překážely jednoduché komunikaci mezi vyššími autoritami a nejnižšími odděleními. Sbor však dříve nebyl členěný pouze vertikálně, ale také horizontálně na jednotlivá oddělení, která se zabývala například vloupáními, vraždami, přepadeními, detektivními službami, obchodem s drogami atd. Jelikož tyto

---

⁴⁰ NEW YORK CITY POLICE DEPARTMENT. *Police Strategy No. 5: Reclaiming the Public Spaces of New York*. Abstrakt. New York : NYPD, 1994. Dostupné z [www](http://www.ncjrs.gov/App/Publications/abstract.aspx?ID=167807): <<http://www.ncjrs.gov/App/Publications/abstract.aspx?ID=167807>> [cit. 25. 3. 2011].

⁴¹ HENRY, Vincent E. CompStat Management in the NYPD: Reducing Crime and Improving Quality of Life in New York City. S. 104. In CORNELL, Simon. *Resource Material Series No. 68*. Tokyo : United Nations Asia and Far East Institute for the Prevention of Crime and Treatment of Offenders, 2006. Dostupné z [www](http://www.unafei.or.jp/english/pdf/RS_No68/No68_11VE_Henry1.pdf): <http://www.unafei.or.jp/english/pdf/RS_No68/No68_11VE_Henry1.pdf> [cit. 25. 4. 2011].

⁴² SIEGEL, Fred. *The Prince of the City*, s. 147.

⁴³ *Ibid.*, s. 147.

kanceláře pracovaly více méně odděleně, měly své vlastní informační systémy, a tak se jejich data nedostávala plně ke všem ostatním. Proto docházelo k neefektivní komunikaci i na této úrovni. Bratton si toho byl vědom a snažil se změnit i tento faktor, aby byly informace dostupné všem a průchodné oběma směry, jak vertikálně, tak mezi jednotlivými sekcemi.⁴⁴ Díky těmto změnám se narušily obvyklé bariéry mezi policisty, detektivy a speciálními jednotkami při komunikaci a spolupráci. Okresní velitelé navíc dostali pravomoc nasazovat detektivní a speciální jednotky při akcích ve svých okrscích, čímž se prohloubila jejich spolupráce při řešení problémů a efektivita operací.⁴⁵

Nový policejní komisař upravil také velitelský a kontrolní systém. Skončováno bylo i s pravidelnou pracovní dobou, která byla kritizována hlavně kvůli problému, že v době, kdy většina policistů odejde z práce domů, ulice pro delikventy ožívají. Bratton tedy nasazoval více lidí i o víkendech, po večerech a v noci.⁴⁶

Takto rozsáhlá opatření se samozřejmě neobešla také bez personálních změn. Sám Giuliani popisuje situaci tak, že každému, kdo se stavěl proti reformě a zavedení nových systémů, bylo dáno na srozuměnou, že je nejspíše čas NYPD opustit, a to bez ohledu na jeho hodnost. Naopak ti, kteří v novou strukturu a strategii uvěřili a podporovali ji, byli mnohdy povýšeni do vedoucích pozic.⁴⁷ Během několika prvních týdnů od nástupu Brattona byli nahrazeni 4 z 5 nejvyšších velitelů policejního sboru. Během prvního roku byly navíc nahrazeny více než dvě třetiny velitelů 76 newyorských okrsků.⁴⁸

1.5.2. Pravomoci a odpovědnost policistů

Bratton zahájil reorganizaci NYPD s jasnými cíli. Místo toho, aby policie dále jenom odpovídala na nahlášené prohřešky, měla se soustředit na prevenci zločinu, posílení

---

⁴⁴ Ibid., s. 147.

⁴⁵ BRERETON, David. *Zero Tolerance and the NYPD: Has It Worked There and Will It Work Here?* Paper presented at the 3rd National Outlook Symposium on Crime in Australia „Mapping the Boundaries of Australia's Criminal Justice System“. Canberra, 22.-23. března, 1999. Dostupné z www: <http://www.aic.gov.au/criminal_justice_system/policing/~media/conferences/outlook99/brereton.ashx> [cit. 12. 4. 2011]. S. 3.

⁴⁶ SIEGEL, Fred. *The Prince of the City*, s. 146.

⁴⁷ GIULIANI, Rudolph W. *Leadership*, s. 72.

⁴⁸ HENRY, Vincent E. *CompStat Management in the NYPD: Reducing Crime and Improving Quality of Life in New York City*, s. 104-105.

veřejného pořádku a boj proti kriminalitě v ulicích včetně drobných přestupků, které narušovaly kvalitu života v dané oblasti.

Aby mohli okresní policisté lépe reagovat na přestupky, s nimiž se setkávají, Bratton posunul odpovědnost a pravomoci dolů, na nižší úroveň. Celou hierarchii NYPD pozměnil a silně decentralizoval.⁴⁹ Kompetence a zdroje tak byly přesunuty na velitele jednotlivých okrsků. Ti mohli následně sami určovat například to, kde, kdy a kolik svých mužů nasadí v terénu, nebo zaměření konkrétní akce. Odezva na zločin spáchaný v jejich okrsku tak mohla být rychlejší a efektivnější.⁵⁰ Navíc díky nově zavedeným systémům mohli rychle identifikovat hlavní centra kriminální aktivity.

Nový policejní komisař také pozměnil pravomoci řadových policistů, které se týkaly zatýkání u zločinů s drogami. To bylo v minulosti zakázané z toho důvodu, že zde hrozilo velké nebezpečí korupce policistů drogovými dealery. Bratton ale proti úplatkům tvrdě bojoval a zároveň se snažil svým mužům ukázat, že jim důvěřuje a dokáže jim svěřit odpovědné úkoly. Po dlouhé době tak uniformovaní policisté dostali možnost zatýkat u zločinů tohoto typu.⁵¹

Díky těmto změnám tedy dostali podřízení policisté větší autonomii a možnost rozhodovat se dle vlastního úsudku s vědomím, že jasné výsledky v redukování kriminality se budou přímo odrážet v jejich kariéře. Používání nového počítačového systému totiž dovolovalo vytvářet nejrůznější statistiky a hodnocení jednotlivých okrsků. Podle nich pak byli policisté buď povýšeni, nebo v případě špatných výkonů nahrazeni.⁵² To, že dal Bratton policistům více možností a pravomocí, totiž také znamenalo i větší odpovědnost. To byl i jeden ze stěžejních principů, které prosazoval starosta Guiliani – odpovědnost konkrétních policistů při své práci i celého sboru za jeho akce a výsledky.⁵³

1.5.3. CompStat

Po reformě v organizaci se fungování NYPD opravdu viditelně proměnilo. Komunikace mezi odděleními a přístup k informacím se sice radikálně zlepšily, ale až další

---

⁴⁹ BRATTON, William. *Crime is Down in New York City: Blame The Police*, s. 35.

⁵⁰ *Ibid.*, 37.

⁵¹ SIEGEL, Fred. *The Prince of the City*, s. 146.

⁵² HENRY, Vincent E. *CompStat Management in the NYPD: Reducing Crime and Improving Quality of Life in New York City*, s. 105.

⁵³ GIULIANI, Rudolph W. *Leadership*, s. 73.

krok ukázal opravdový potenciál jejich využití. Tím byl nápad, za kterým stál zástupce policejního komisaře Jack Maple.⁵⁴ Jednalo se o složení různých statistik z jednotlivých sekcí NYPD pro určitou oblast dohromady. Tím se vytvořila mapa, která zahrnovala všechny zjištěné kriminální činnosti v oblasti a pomáhala tak lépe analyzovat pravé příčiny problémů a nacházet souvislosti. Tak pomalu vznikl jeden z nejdůležitějších prvků, na nichž práce NYPD stála – počítačový systém CompStat (zkratka Comprehensive Computer Statistics).⁵⁵

CompStat dokázal velice efektivně využívat policisty posbíraná data a rychle se vyvinul v zásadní prostředek při práci newyorské policie. Systém sbíral informace ze všech sekcí NYPD a podle určitých vzorců vytvářel denně nové a nové statistiky a mapy kriminality v New Yorku.⁵⁶ Bratton proto mluví o čtyřech hlavních principech, na nichž fungoval: získávání aktuálních a přesných informací, vyžadování rychlých odpovědí policie, pomoc při vyvíjení účinné taktiky při vyšetřování a detailní vyhodnocení situace.⁵⁷

CompStat přišel s několika novinkami, které nebyly doposud v jiných policejních štábech aplikovány. Jeho podstatou bylo využití detailních charakteristik zločinu ze všech možných úhlů pohledu a vytvoření jejich statistik. Získaná data, která nahlásili řadoví policisté při svých hlídkách, pak systém rozděloval podle druhu deliktu, oblasti, denní doby a dne v týdnu, v nichž se vyskytl. Z nich poté dokázal sestavit schémata porovnávající kriminální aktivitu v dané frekvenci (denně, týdně, měsíčně či ročně) s předchozí periodou a poukazyval na její procentuální změnu.⁵⁸ Tyto informace byly důkladně analyzovány a propojeny dohromady a z nich byly vytvořeny různé reporty a mapy. Důležité je, že takovýto podrobný rozbor dat byl denně aktualizován, aby mohli policisté pracovat s těmi nejnovějšími informacemi.⁵⁹ Podle nich mohli rozeznat nově se objevující trendy v kriminalitě nebo nová místa s koncentrací trestných činů a na ně reagovat vytvořením nových a lépe zaměřených strategií.⁶⁰

---

⁵⁴ BRATTON, William. *Crime is Down in New York City: Blame The Police*, s. 38..

⁵⁵ SIEGEL, Fred. *The Prince of the City*, s. 148.

⁵⁶ *Ibid.*, s. 148.

⁵⁷ BRATTON, William. *Crime is Down in New York City: Blame The Police*, s. 36.

⁵⁸ GIULIANI, Rudolph W. *Leadership*, s. 74.

⁵⁹ *Ibid.*, s. 72.

⁶⁰ HENRY, Vincent E. *CompStat Management in the NYPD: Reducing Crime and Improving Quality of Life in New York City*, s. 108.

Navíc začaly dvakrát týdně fungovat pravidelné ranní schůzky, na nichž se setkávali vedoucí pracovníci jednotlivých oddělení. Na těchto setkáních analyzovali data a statistiky, zpracované pomocí CompStatu, a prezentovali své vlastní plány, jak se s konkrétními problémy vypořádat. Vedoucí okrsků, jimž byly dány větší pravomoci, museli na těchto schůzkách vysvětlovat a odůvodňovat všechny kroky, které podnikly k vymýcení zločiny ve svých oblastech.⁶¹ Tato setkání posílila spolupráci policistů mezi jednotlivými odděleními, sdílení informací a společnou koordinaci operací. Podle dostupných informací také mohly být diskutovány různé strategie, které byly použity jednotlivými sekcemi, posuzována jejich úspěšnost a navrhována jejich vylepšení.

Se zavedením nového systému denních statistik bylo možné dosáhnout lepších, objektivnějších a rychlejších hodnocení výsledků akcí nebo celkového postupu při boji se zločinem. Dříve byla při vlastním hodnocení NYPD pozornost zaměřována především na faktory jako na kolik z nouzových hovorů bylo reagováno a jak rychle byly tyto akce provedeny, nebo počet provedených zatčení. To ovšem doopravdy nevyovídalo o celkovém snížení míry zločinu. Navíc si nové vedení chtělo být jisto, že data, na nichž se tyto statistiky zakládají, jsou pravdivá, nijak nezmanipulovaná a co nejvíce aktuální.⁶² CompStat napomohl rychle odhalovat slabosti i silné stránky policejního sboru nebo jednotlivých okrsků. Díky němu mohli být vedoucí okrsků hodnoceni nejen na základě výsledků policejních akcí, ale i z mnoha dalších pohledů. CompStat ve svých analýzách totiž zahrnoval i takové informace jako přesčasů zaměstnanců, dopravní bezpečnost nebo počet nehody policejních vozidel.⁶³

Důležitost CompStatu spočívá v mnoha aspektech – od snadnějšího sdílení informací a lepší komunikaci a spolupráci mezi specializovanými jednotkami po zvýšení soutěživosti mezi jednotlivými okrsky, která vedle k větší efektivitě práce. Systém statistik, analýz a společných setkání podporoval diskuzi o konkrétních a aktuálních problémech a vytváření nových plánů a strategií.⁶⁴ Kromě centralizovaného CompStatu začalo fungovat

---

⁶¹ Ibid., s. 103.

⁶² GIULIANI, Rudolph W. *Leadership*, s. 73.

⁶³ HENRY, Vincent E. *CompStat Management in the NYPD: Reducing Crime and Improving Quality of Life in New York City*, s. 108.

⁶⁴ Ibid., s. 108.

více podobných statistických systémů, které mapovaly různé druhy zločinu nebo online databáze zatykačů.⁶⁵

1.6. Zaměření policejních akcí

V duchu nulové tolerance policie změnila i svou taktiku. Začala se soustředit na to, aby reagovala na sebemenší přestupek. V praxi se totiž potvrdil teoretický předpoklad, že většina pachatelů nemá čistý trestní rejstřík a je obviněná z nějakých předchozích vážnějších deliktů. Jejich zatčení tak bylo prevencí tomu, že se opět dopustí spáchání vážnějšího zločinu. Obava ze zatčení také měla zapříčinit to, že s sebou delikventi nenosili nelegálně držené zbraně, což mělo snížit míru vražd a ozbrojených loupeží.⁶⁶

Hlídky se tedy začaly více soustředit na „nenápadnější“ zločiny, tzv. přestupky narušující kvalitu života (quality-of-life offenses) jako byla například konzumace alkoholu na veřejnosti, prodej měkkých drog nebo prostituce. Často také policisté usměrňovali chování, které samo o sobě přestupkem nebylo, ačkoli veřejný pořádek mohlo narušovat.⁶⁷ Během roku 1994 se počet zatčení za méně vážné přestupky téměř ztrojnásobil.⁶⁸

Podle informací získaných pomocí CompStatu mohli navíc vedoucí policejních okrsků nasazovat hlídky efektivněji, protože u některých aktivit šel prohlédnout jistý „vzorec“ a policisté tak mohli být vysláni v určitou dobu na určité místo, kde byla větší pravděpodobnost spáchání trestného činu.⁶⁹ Systém také ukazoval tzv. hot-spots, kde byla koncentrace kriminální aktivity vyšší než jinde. Policie se tak mohla efektivně zaměřit právě na tato místa, a to především na přísnou kontrolu veřejného pořádku a bezpečnosti.⁷⁰

---

⁶⁵ GIULIANI, Rudolph W. *Leadership*, s. 40.

⁶⁶ GRABOSKY, P. N. *Zero Tolerance Policing*, s. 2.

⁶⁷ *Ibid.*, s. 3.

⁶⁸ KARMEN, A. What's Driving New York's Crime Rate Down? *Law Enforcement News*, 1996, 22, 456. Citováno dle BOWLING, Benjamin. The Rise and Fall of New York Murder: Zero Tolerance or Crack Decline? *British Journal of Criminology*, podzim 1999, 4, s. 531-554. Dostupné z [www: <http://bjc.oxfordjournals.org.ezproxy.is.cuni.cz/content/39/4/531.full.pdf+html?sid=733826bc-a6d0-4310-b4b4-ec130be29071>](http://bjc.oxfordjournals.org.ezproxy.is.cuni.cz/content/39/4/531.full.pdf+html?sid=733826bc-a6d0-4310-b4b4-ec130be29071) [cit. 12. 4. 2011]. S. 547.

⁶⁹ GIULIANI, Rudolph W. *Leadership*, s. 74-75.

⁷⁰ GRABOSKY, P. N. *Zero Tolerance Policing*, s. 2-3.

1.6.1. Konkrétní příklad zásahů

Konkrétním příkladem byl problém lidí, kteří bez souhlasu myli přední skla aut zastavujících na křižovatce, a za svou „práci“ požadovali peníze. Pokud řidič odmítl zaplatit, většinou se začali chovat agresivně, zastrašovali ho a někdy i útočili na vůz. Podle platné legislativy nemohla být jejich činnost zakázána, protože pokud řidiče doopravdy fyzicky nenapadali, nebylo jejich chování nelegální. Sám Giuliani podle svých slov policistům poradil, aby tyto osoby zastavovali kvůli neukázněnému přecházení ulice. To totiž tito lidé porušovali v podstatě ihned v momentu, kdy se rozešli mezi stojící vozy.⁷¹

Jakmile pak policisté některé z nich zadrželi, mohli začít vyšetřovat jejich identitu a minulost, popřípadě se dozvědět, zda na některé z nich není vydán zatykač za jiné přestupky. Díky tomuto velice efektivnímu způsobu byl problém těchto lidí dramaticky redukován v poměrně krátké době – během měsíce bylo 60 procent z nich zatčeno a zbylých 40 procent se rychle vytratilo.⁷² Giulianiho administrativa to tak mohla přičítat jako svůj první úspěch.

1.7. Změny v míře kriminality

Snížení míry kriminality během Giulianiho starostování bylo obrovské. Během tří let od zavedení významných změn do fungování NYPD klesla míra kriminality o 38 procent.⁷³ Již během roku 1994 závažné zločiny klesly o 12,3 procent.⁷⁴

Co se týče druhu zločinu, nejviditelnější pokles byl zaznamenán u vražd, které se za tři roky snížily o víc než 50 procent.⁷⁵ Celkem během 90. let klesla míra vražd z 30,7 na 100 000 obyvatel v roce 1990 na 8,4 na 100 000 obyvatel v roce 2000, což představovalo pokles o 73,6 procent.⁷⁶ Podobně významný pokles byl zaznamenán i u loupeží – 15,5

---

⁷¹ GIULIANI, Rudolph W. *Leadership*, s. 42-43.

⁷² SIEGEL, Fred. *The Prince of the City*, s. 142-143.

⁷³ BRATTON, William. *Crime is Down in New York City: Blame The Police*, s. 40.

⁷⁴ GIULIANI, Rudolph W. *Leadership*, s. 77.

⁷⁵ BRATTON, William. *Crime is Down in New York City: Blame The Police*, s. 29.

⁷⁶ LEVITT, Steven D.; DUBNER, Stephen J. *Freakonomics: A Rogue Economist Explores the Hidden Side of Everything*. Londýn : Penguin Books, 2006. S. 116.

procent již během roku 1994.⁷⁷ Z ulic byla odstraněna většina škod, graffiti, ale i žebráků a bezdomovců. Veřejný pořádek se viditelně zlepšil.⁷⁸

Ačkoli kriminalita klesala i na ostatním území USA, v New Yorku bylo toto snížení o přibližně dvakrát větší. Podle oficiálních statistik, které dělí trestné činy do sedmi kategorií (vražda, znásilnění, loupeže, vloupání, napadení, krádeže aut, ostatní drobné krádeže), byl v letech 1990 až 2000 pokles v New Yorku 70 a víc procent ve čtyřech z těchto kategorií (vražda 73 procent, vloupání 72 procent, loupež 70 procent, krádež aut 78 procent). Na zbylém území USA byl pokles v těchto kategoriích podle uvedeného pořadí 38 procent, 40 procent, 38 procent a 33 procent.⁷⁹ V ostatních třech kategoriích je pokles menší, ale v New Yorku opět značně převyšuje ten ve zbytku země.⁸⁰ Z celkového poklesu kriminality v celých Spojených státech představovalo 60 procent jenom snížení zločinnosti v New Yorku. New York také reportoval s velkým náskokem nejvyšší pokles kriminality v rámci 10 největších amerických měst během let 1990 až 2000.⁸¹

Díky tomuto mimořádnému poklesu kriminality se Bratton a Giuliani nejednou dostali na titulní stránky tisku jako hrdinové, kteří byli zodpovědní za to, že se z New Yorku stalo bezpečné město.⁸² Brzy se ale začaly objevovat jak kritiky jejich politiky a účinnosti policie. Jedním z hlavních prokazatelných argumentů proti opravdovému efektu nulové tolerance a reformám NYPD je fakt, že míra kriminality začala dlouhodobě klesat už od počátku 90. let, tedy již předtím, než se nějaké změny v NYPD odehrály.⁸³ Od roku 1990 do nástupu Brattona a Giulianiho v roce 1994 se snížila již o 20 procent.⁸⁴ Navíc začalo přibývat studií s alternativními výklady poklesu kriminality, které vysvětlovaly pokles zločinu jinými trendy.

---

⁷⁷ BRATTON, William. *Crime is Down in New York City: Blame The Police*, s. 77.

⁷⁸ *Ibid.*, s. 36.

⁷⁹ U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE. FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION. 1990, 2000. *Uniform Crime Report*. Washington, D.C. : Government Printing Office. Citováno dle: ZIMRING, Franklin E. *The Great American Crime Decline*. New York : Oxford University Press, 2007. S. 137.

⁸⁰ Znásilnění: 52 procent v New Yorku proti 32 procentům ve zbytku USA, napadení: 46 procent a 22 procent, ostatní krádeže: 52 procent a 21 procent. (*Ibid.*)

⁸¹ ZIMRING, Franklin E. *The Great American Crime Decline*. New York : Oxford University Press, 2007. S. 12-13.

⁸² SIEGEL, Fred. *The Prince of the City*, s. 149.

⁸³ ECK, John E.; MAGUIRE, Edward R. Have Changes in Policing Reduced Violent Crime?, s. 226. In BLUMSTEIN, Alfred; WALLMAN, Joel. *The Crime Drop in America*. New York : Cambridge University Press, 2006.

⁸⁴ LEVITT, Steven D.; DUBNER, Stephen J. *Freakonomics: A Rogue Economist Explores the Hidden Side of Everything*, s. 117.

2. Jiná vysvětlení poklesu zločinu

2.1. Častější tresty odnětí svobody

Častější a přísnější tresty odnětí svobody mohou mít dvojitý vliv na snížení zločinu. Za prvé je to fakt, že delikvent není na svobodě, a nemůže se tudíž dopustit dalších přestupků. Za druhé jde o odstrašení potenciálních pachatelů přestupků vyšší trestu, což je případ, který často obhajují ekonomové. Z jejich hlediska znamená výše trestu cenu za spáchání deliktu. A protože lidé se pokaždé rozhodují podle zvážení ceny všech možností, je-li trest dostatečně odstrašující, neporuší zákon.⁸⁵

Počet vězňů se v USA postupně zvýšil od začátku 70. let, ale polovina tohoto celkového vzrůstu připadá jenom na 90. léta. Například v roce 1993 bylo uvězněno 1 350 500 osob.⁸⁶ Podle trendů v kriminalitě se do vězení začalo dostávat více mladých lidí⁸⁷, příslušníků menšin, těch, kteří nedokončili středoškolské vzdělání⁸⁸ a více obviněných ze zločinů s drogami.⁸⁹

Asi nejdetailnější studii vlivu věznění (incarceration) na míru kriminality provedl William Spelman, profesor na University of Texas, který se tímto problémem do hloubky zabývá. Spelman sice přiznává určitý účinek věznění na pokles zločinu, ten však není nijak závažný.⁹⁰ Obecně ani nelze předpokládat, že větší počet uvězněných, stoupající po 20 let, by mohl zapříčinit tak výrazný pokles kriminality v 90. letech. Její vliv by se musel projevit již dříve, čemuž ale trendy v míře zločinu neodpovídají – výše kriminality se od 70. let plynule nesnižuje, ale různě roste a klesá.⁹¹ Ačkoli období s nejvyšším počtem nově uvězněných, roky 1991 až 1995, se shoduje s klesající mírou kriminality, míra věznění

---

⁸⁵ ZIMRING, Franklin E. *The Great American Crime Decline*, s. 48.

⁸⁶ FREEMAN, Richard B. Why Do So Many Young American Men Commit Crimes and What Might We Do About It? *The Journal of Economic Perspectives*, 1996, 10, 1, s. 25-42. Dostupné z www: <<http://www.jstor.org/stable/2138282>> [cit. 10. 4. 2011]. S. 26.

⁸⁷ Například v roce 1993 bylo ve výkonu trestu odnětí svobody 2,9 procent z mužů ve věku 25 až 34 let. (FREEMAN, Richard B. Why Do So Many Young American Men Commit Crimes and What Might We Do About It? S. 26.)

⁸⁸ FREEMAN, Richard B. Why Do So Many Young American Men Commit Crimes and What Might We Do About It? S. 26.

⁸⁹ Mezi lety 1980 a 2000 se například počet vězňů obviněných ze zločinů souvisejících s drogami zvýšil patnáctkrát. (LEVITT, Steven D.; DUBNER, Stephen J. *Freakonomics: A Rogue Economist Explores the Hidden Side of Everything*, s. 111.)

⁹⁰ SPELMAN, William. The Limited Importance of Prison Expansion, s. 108. In BLUMSTEIN, Alfred; WALLMAN, Joel. *The Crime Drop in America*. New York : Cambridge University Press, 2006.

⁹¹ ZIMRING, Franklin E. *The Great American Crime Decline*, s. 49.

rostla například již během 80. let, kdy se přitom zločin zvyšoval.⁹² Největší pokles amerického zločinu tedy přichází až na konci velké vlny věznění.

Vliv častějších trestů odnětí svobody by tedy mohl podle Spelmana přicházet v úvahu jen tehdy, pokud by vězení fungovala efektivněji v 90. letech než v minulosti. S tím Spelman do jisté míry souhlasí a podporuje toto tvrzení několika důvody.⁹³ Za prvé se do vězení většinou dostanou ti, kteří přestupky mnohokrát opakují a u kterých je také největší pravděpodobnost, že by mohli v budoucnu opět porušit zákon. Pokud se totiž pachatel dopouští přestupků opakovaně, je větší pravděpodobnost, že bude dříve zadržen.⁹⁴ Podle Spelmana také záleží na charakteristice vězňů. Pokud jsou například uvězněni obchodníci s drogami nebo členové gangů, pracující v pevné organizační struktuře, je pravděpodobné, že jejich nepřítomnost bude brzy nahrazena pomocí nových osob. Odnětí svobody tedy v tomto případě příliš neeší prevenci zločinu. Tyto náhrady se však týkají pouze určité části uvězněných. U většiny ostatní platí pravidlo o prevenci zločinu zadržením pachatele, který by nejspíše mohl své činy opakovat.⁹⁵ Z hlediska elasticity a trendů v kriminalitě Spelman tvrdí, že se efektivita vězení zvýšila, protože například na nárůst některých typů zločinů adekvátně odpovídá nárůstem vězňů, odsouzených za tyto zločiny.

Spelman nakonec došel k závěru, že zločin by sice klesl i bez častějších trestů odnětí svobody, ovšem stalo by se tak pomaleji. Podle něj tedy věznění napomohlo rychlejšímu poklesu a mělo zásluhu na přibližně jedné čtvrtině snížení míry zločinu v 90. letech. Za prvé je to kvůli tomu, že významně vzrostl počet vězňů (až čtyřnásobně), což přispělo k tomu, že mnoho z nich ztratilo možnost páchat další přestupky, protože se již nepohybovali na svobodě. Za druhé, všechny Spelmanovy odhady jsou pečlivě propočítány z hlediska elasticity a berou v úvahu všechny známé přístupy k účinnosti vězení. Za třetí, Spelman použil při svých rozborech nejlepší dostupné metody, které počítají s nejrůznějšími demografickými či ekonomickými faktory.⁹⁶

---

⁹² BLUMSTEIN, Alfred; ROSENFELD, Richard. Factors Contributing to U.S. Crime Trends. In: National Research Council of the National Academies. *Understanding Crime Trends : Workshop Report*. Washington, D.C. : The National Academies Press, 2008. Dostupné z www:

<http://books.nap.edu/openbook.php?record_id=12472&page=25> [cit. 27. 4. 2011]. S. 22.

⁹³ SPELMAN, William. The Limited Importance of Prison Expansion, s. 109.

⁹⁴ ZIMRING, Franklin E. *The Great American Crime Decline*, s. 52.

⁹⁵ SPELMAN, William. The Limited Importance of Prison Expansion, s. 116.

⁹⁶ *Ibid.*, s. 123-124.

Alfred Blumstein sice účinnost vězení do určité míry také obhájí, ale poukazuje na to, že má i své limity. Jedná se například o věk uvězněných. Mladí lidé často dostávají podmíněné tresty odnětí svobody nebo obecně nižší tresty v porovnání s těmi staršími. Proto míra uvěznění ovlivňuje především kriminalitu u starších pachatelů než u těch mladších.⁹⁷

Celkově je ale určitý vliv trestu odnětí svobody na pokles zločinu nepopíratelný. Neexistují však žádné metody, které by dokázaly objektivně posoudit, jak velký tento účinek je. Odhady z různých studií mají ale podobné výsledky. Zimring ve své knize s pomocí dalších studií odhaduje, že věznění se může přičítat 10 až 27 procent účinku na snížení míry kriminality v 90. letech.⁹⁸ Podle Levitta to může být až třetina.⁹⁹ Rosenfeld ve své studii předpokládá, že častější trest odnětí svobody mohl mít odpovědnost za přibližně 19 procent poklesu krádeží a 23 procent poklesu vloupání během 90. let v celonárodním měřítku.¹⁰⁰

Existuje i několik kritik tohoto vlivu. Jedna z nich poukazuje na rozdíly mezi americkými státy v míře častějších trestů odnětí svobody a poklesu zločinu. Například New York zaznamenal jeden z nejstrmějších propadů kriminality, ale počet uvězněných neklesal nijak závratně. V porovnání s jinými státy, jako například Texasem nebo Kalifornií, byl navíc poměrně mírný.¹⁰¹ Účinek věznění je tedy relativní a může být brán v úvahu pouze do určité míry.

2.2. Demografické změny

Složení obyvatelstva má vliv na mnoho společenských jevů, neboť každá kategorie obyvatel je různě ovlivňuje. Co se týče kriminality, statistiky vypovídají o tom, jaké

---

⁹⁷ BLUMSTEIN, Alfred; ROSENFELD, Richard. Factors Contributing to U.S. Crime Trends, s. 23

⁹⁸ ZIMRING, Franklin E. *The Great American Crime Decline*, s. 55.

⁹⁹ LEVITT, Steven D.; DUBNER, Stephen J. *Freakonomics: A Rogue Economist Explores the Hidden Side of Everything*, s. 112.

¹⁰⁰ BLUMSTEIN, Alfred; ROSENFELD, Richard. Factors Contributing to U.S. Crime Trends, s. 23.

¹⁰¹ GREENE, Judith. Zero Tolerance: A Case Study of Police Policies and Practices in New York City. *Crime & Delinquency*. 1999, 45, s. 171-187. Dostupné z [www:](http://cad.sagepub.com/content/45/2/171.full.pdf+html)

<<http://cad.sagepub.com/content/45/2/171.full.pdf+html>> [cit. 14. 4. 2011]., s. 178

skupiny obyvatel se nejčastěji dopouštějí přestupků. Jedná se většinou o mladé lidi, častěji o muže než ženy, chudší obyvatele a příslušníky menšin.¹⁰²

Teorie, které pomocí demografických změn vysvětlují pokles zločinu, se tedy domnívají, že pokud se v určité době zvýší počet obyvatel v dané „nebezpečné“ kategorii (především mladí lidé), zločin vzroste. Naopak, pokud v nějaké generaci není tak vysoký přirozený přírůstek obyvatel, v době, kdy tato generace doroste do věku, kdy je nejvíce „náchylná“ ke kriminální aktivitě, zločin klesne, protože tato skupina nebude tak početně velká jako ty před ní. Tuto hypotézu velká část studií potvrdila. Jako jeden z ukázkových příkladů jsou uváděna 60. léta, kdy se kriminalita velice zvýšila a kdy také dospívala mnohočetná poválečná generace.¹⁰³

Také v 80. a 90. letech můžeme podobné demografické trendy pozorovat. Nárůst zločinu během 80. let byl nejspíš do velké části ovlivněn demografickými změnami ve skladbě obyvatelstva. V této době dospívala početná generace narozená na začátku 60. let a dostávala se do věku, kdy je podle statistik větší pravděpodobnost, že se dopustí některého z deliktů.¹⁰⁴

Během dvaceti let od roku 1980 ale podíl skupiny ve věku 15 až 24 let klesl o 26 procent.¹⁰⁵ Kvůli tomu někteří připisují demografickým změnám určitý vliv na postupný pokles zločinu na konci 80. a na začátku 90. let. Například James A. Fox, profesor kriminologie na Northeastern University v Bostonu, odhaduje vliv demografie na 10 procent celkového poklesu zločinu.¹⁰⁶

2.2.1. Legalizace potratů

Zajímavou a poměrně kontroverzní teorií, která se dotýká demografických změn, je studie Stevena Levitta a Johna Donohuea o vlivu legalizace potratů v 70. letech na snížení kriminality na začátku 90. let. Poprvé ji představili v časopisu *Quarterly Journal of*

---

¹⁰² ZIMRING, Franklin E. *The Great American Crime Decline*, s. 56.

¹⁰³ FOX, James Alan. Demographics and U.S. Homicide, s. 288. In BLUMSTEIN, Alfred; WALLMAN, Joel. *The Crime Drop in America*. New York : Cambridge University Press, 2006.

¹⁰⁴ BLUMSTEIN, Alfred; ROSENFELD, Richard. Factors Contributing to U.S. Crime Trends, s. 15-16.

¹⁰⁵ ZIMRING, Franklin E. *The Great American Crime Decline*, s. 61.

¹⁰⁶ FOX, James Alan. Demographics and U.S. Homicide, s. 308.

Economics v květnu 2001.¹⁰⁷ Kvůli mnoha kritikám a odpovědím na tento článek Levitt studii dále rozpracoval a posléze zveřejnil ve své populární knize *Freakonomics*.

Tento přístup navazuje na vliv demografických změn, ale více jej konkretizuje a ukazuje pravý důvod, proč se takové změny, které pak zapříčinily pokles zločinu, vůbec objevily. Hlavní myšlenkou této teorie je, že matka, které není dovoleno mít potrat, se o své nechtěné dítě nebude z různých důvodů (ekonomická situace, zdravotní a psychický stav matky atd.) dobře starat a nezajistí mu dobrý domov a výchovu. Tyto děti jsou pak podle studií více náchylné k tomu, aby se později zapletli do kriminální aktivity.¹⁰⁸

V USA byly potraty legalizovány poprvé v roce 1970, a to pouze v pěti státech – v New Yorku, v Kalifornii, ve Washingtonu, na Aljašce a na Havaji. V roce 1973 bylo rozhodnutím Nejvyššího soudu v případě *Roe v. Wade* povolení rozšířeno na celé území Spojených států.¹⁰⁹ Hned v prvním roce od tohoto rozhodnutí bylo zaznamenáno 750 000 potratů (1 potrat na každé 4 porodů), do roku 1980 to bylo 1,6 milionu (1 potrat na 2,25 porodů). Jako důvod byla většinou uváděna špatná ekonomická situace matky, nízký věk matky, nebo byla žena bez partnera. Kvůli tomu Levitt odhaduje, že by většina těchto nenarozených dětí žila v chudobě nebo neúplné rodině, a tudíž by u nich byla větší pravděpodobnost, že se v budoucnu dopustí nějakého přestupku.¹¹⁰

Pomocí těchto informací Levitt dále vyvozuje vliv legalizování interrupcí na pokles zločinu. Ten začal klesat v 90. letech, tj. právě v době, kdy by nechtěně narozené děti dosáhly věku, kdy se podle studií začínají dopouštět protiprávních činů. Protože ale část této demografické skupiny právě díky potratům chyběla, míra zločinu se podle Levitta musela snížit.¹¹¹

Kauzalitu mezi těmito dvěma fenomény odůvodňuje Levitt pomocí těch pěti států, v nichž byly potraty povoleny již kolem roku 1970. Podle statistik byl pokles zločinu v těchto státech viditelný dřív než v ostatních. Mezi roky 1988 a 1994 se násilné zločiny snížily o 13 procent více než na ostatním území USA. Navíc poukazuje i na souvislost mezi vysokým počtem potratů a vyšším poklesem zločinu v jednotlivých státech. Na město New

---

¹⁰⁷ ZIMRING, Franklin E. *The Great American Crime Decline*, s. 86.

¹⁰⁸ LEVITT, Steven D.; DUBNER, Stephen J. *Freakonomics: A Rogue Economist Explores the Hidden Side of Everything*, s. 124.

¹⁰⁹ *Ibid.*, s. 125.

¹¹⁰ *Ibid.*, s. 126.

¹¹¹ *Ibid.*, s. 127.

York se vztahují obě dvě tato odůvodnění – nejenom že leželo ve státě, který přijal povolení potratů mezi prvními, ale také je v něm zaznamenána vysoká míra interrupcí po jejich legalizaci.¹¹² Levitt a Donohue připisují legalizovaným interrupcím vliv na třetinu až polovinu celkového poklesu zločinu.¹¹³

Jak již ale bylo řečeno, mnoho dalších s touto teorií nesouhlasí a kritizuje ji. James A. Fox například poukazuje na to, že Levitt a Donohue brali v úvahu pouze nepřímou spojitost mezi zavedením potratů a poklesem zločinu o přibližně dvacet let později, ale jasně nevysvětlili přímou souvislost.¹¹⁴ Navíc jejich odhad, který předpokládá vliv legalizovaných potratů až na polovinu poklesu kriminality v 90. letech, by však podle Foxe musel zahrnovat pouze pachatele, kteří se narodili po roce 1973. To se samozřejmě neprokázalo, protože ačkoli byl zločin hojně rozšířen mezi mladé lidi, velkou částí pachatelů byli i ti, kteří se narodili dříve.¹¹⁵ Fox tedy tuto hypotézu odsouvá z hlediska nedostatečně prokazatelných důkazů a souvislostí.

Theodore Joyce, profesor ekonomie na americké Baruch College, Levittovu studii kritizuje z několika dalších důvodů. Za prvé vyčítá autorům, že berou v potaz pouze počet potratů po jejich legalizaci, ačkoli se potraty prováděly nelegálně již před rokem 1973, respektive 1970. Podle něj tedy mohl být vliv legalizování interrupcí vyvážen dřívějšími nelegálními potraty, protože ze statistik nejsou vidět žádné významnější rozdíly v celkové porodnosti.¹¹⁶ Dále namítá, že autoři studie v datech nezohledňují rozdíl mezi státem, kde byl potrat proveden, a státem, kde měla žena, jež si jej nechala provést, bydliště. Kvůli tomu mohou být statistiky zkreslené, což Joyce dokazuje na příkladu New Yorku a New Jersey – pokud jsou data měřena podle státu výskytu, byl poměr potratů na 1000 porodů ve státech 913 a 113, zatímco podle státu bydliště by to bylo 553 a 431.¹¹⁷ Navíc i po legalizování interrupce nemusejí být statistiky úplné a nemusí zahrnovat určité neoficiální

---

¹¹² Ibid., s. 128-129.

¹¹³ ZIMRING, Franklin E. *The Great American Crime Decline*, s. 85.

¹¹⁴ FOX, James Alan. *Demographics and U.S. Homicide*, s. 302.

¹¹⁵ Ibid., s. 304.

¹¹⁶ JOYCE, Theodore J. Did legalized abortion lower crime? *Journal of Human Resources*, 2004, 39, s. 1-28. Citováno dle BLUMSTEIN, Alfred; ROSENFELD, Richard. *Factors Contributing to U.S. Crime Trends*, s. 27

¹¹⁷ FORREST, Jacqueline D.; SULLIVAN, Ellen; TIETZE, Christopher. *Abortion 1976-1977: Needs and Services in the United States, Each State and Metropolitan Area*. New York : Alan Guttmacher Institute, 1979. Citováno dle JOYCE, Theodore. *Did Legalized Abortion Lower Crime?* Working Paper 8319. Cambridge, MA : National Bureau of Economic Research, 2001. Dostupné z [www: <http://www.nber.org/papers/w8319.pdf>](http://www.nber.org/papers/w8319.pdf) [cit. 16. 4. 2011]. S. 2

případy. Joyce také namítá, že zvyšující se počet potratů neznamená, že bylo výrazně méně nechtěných porodů. Tím relativizuje domněnku, že díky legalizaci bylo méně dětí, které vyrůstaly ve špatných podmínkách.¹¹⁸

V jiné studii Franklin Zimring namítá, že efekt legalizovaných potratů by musel být vidět i v jiných sociálních oblastech. Navíc dodává, že legalizování potratů v jiných zemích nenásledovaly podobné trendy v poklesu zločinu jako v USA.¹¹⁹ Všechny tyto kritiky tak naznačují, že možný efekt legalizovaných potratů a jejich vliv na snížení míry kriminality v 90. letech by byl poměrně malý.

2.3. Ekonomika

Hlavní souvislost mezi ekonomikou a mírou kriminality je vysvětlována tím, že účelem zločinu je obohacení pachatele. Proto je kriminalita chápána jako prostředek, jak dosáhnout určitého příjmu, tedy jako ekonomicky motivovaná.¹²⁰ Tuto domněnku potvrzují statistiky, z nichž lze vyčíst následující fakta: Ti, kteří se častěji dopouštějí přestupků, spadají do kategorie, která mívá nejnižší příjmy (jsou nezaměstnaní, nemají dostatečné vzdělání a jiné kvalifikace, jsou nízkého věku atd.). Při rozhodování z ekonomického hlediska pak těmto lidem kvůli jejich nízkým příjmům může spáchání přestupku připadat jako větší možný zisk. Mnozí si také nelegální činnostmi přivydělávají ke své normální práci. Navíc ve společnosti, v níž panuje větší nerovnost, je často míra zločinu také vyšší.¹²¹ Pokud tedy bude výkonné hospodářství poskytovat lidem dostatek možností, jak legálně přijít k zisku, poklesne míra trestných činů, které jsou ekonomicky motivované (např. krádeže, vloupání, prostituce, prodej drog).

Převládající konsensus o tomto vztahu ale přesto neexistuje. Je tomu tak především kvůli poměrně vysoké kriminalitě během 60. let, kdy americké hospodářství prosperovalo. Kvůli podobným historickým případům někteří odmítají přímý vliv ekonomiky na míru

---

¹¹⁸ JOYCE, Theodore. *Did Legalized Abortion Lower Crime?* S. 3

¹¹⁹ BLUMSTEIN, Alfred; ROSENFELD, Richard. *Factors Contributing to U.S. Crime Trends*, s. 27

¹²⁰ RAPHAEL, Steven; WINTER-EBMER, Rudolf. *Identifying the Effect of Unemployment on Crime. Journal of Law and Economics*, 2011, 44, s. 259-283. Citováno dle ZIMRING, Franklin E. *The Great American Crime Decline*, s. 64.

¹²¹ FREEMAN, Richard B. *Why Do So Many Young American Men Commit Crimes and What Might We Do About It?* S. 33-34

zločinu jako příliš zjednodušující pohled.¹²² Nelze totiž říci, že by celkové zlepšení ekonomiky mělo jednoznačný vliv na snížení míry zločinu. Lidé mohou více peněz utratit za nelegální zboží (např. drogy), mohou se také zvýšit krádeže a vloupání kvůli cennější kořisti. Mnoho ekonomických trendů také v podstatě se zločinem nemá mnoho společného (dividendy, akcie atd.).¹²³

Pokles kriminality na začátku 90. let doprovázel hospodářský růst. Po recesi na přelomu 80. a 90. let začala od roku 1992 americká ekonomika dlouhodobě posilovat. Nezaměstnanost klesla od roku 1991 do 1999 o polovinu.¹²⁴ Silná ekonomika vytváří více pracovních míst a zvyšuje mzdy, což jsou dva faktory, kterým se obecně vliv na kriminalitu přisuzuje.¹²⁵ William Niskanen ve své studii například tvrdí, že zvýšení nezaměstnanosti mužů o jedno procento, zvyšuje míru kriminality až o téměř 9 procent. Vzrůst chudoby o jedno procento zase ovlivňuje zvýšení trestných činů proti majetku o 3 procenta.¹²⁶

Provázanost nezaměstnanosti a zločinu proti majetku dokazuje například studie Stevena Raphaela a Rudolfa Winter-Ebmera. Autoři se zabývají obdobím 1972 až 1997 a v závěru uvádějí, že pokles trestných činů proti majetku v 90. letech lze do jisté míry vysvětlovat právě nižší mírou nezaměstnanosti. Uvádějí, že snížení nezaměstnanosti o 2,5 procenta způsobilo pokles vloupání o 5 procent, krádeží o 4,3 procent a krádeží aut o 2,5 procenta. Tato čísla pak odpovídají 28 procentům snížení vloupání, 82 procentům drobných krádeží a 14 procentům krádeží aut z celkového poklesu v těchto typech zločinu.¹²⁷

Studii vlivu nejen nezaměstnanosti, ale i výše mezd na zločin zpracovali Eric Gould, Bruce Weinberg a David Mustard. V ní dokazují kauzalitu mezi těmito jevy, a tím tedy i jednoduchou myšlenku, že pokud mzdy příliš klesnou, přínos z nelegální aktivity se

---

¹²² ZIMRING, Franklin E. *The Great American Crime Decline*, s. 63.

¹²³ *Ibid.*, s. 63

¹²⁴ *Ibid.*, s. 65.

¹²⁵ Podle většiny statistik lze vyvodit přímo úměrný vztah mezi zvyšující se mírou nezaměstnanosti a růstem některých přestupků a naopak. (ZIMRING, Franklin E. *The Great American Crime Decline*, s. 65.)

¹²⁶ NISKANEN, William A. *Crime, Police, and Root Causes*. The Cato Institute, 14. 10. 1994. Online, dostupné z [www: <http://www.cato.org/pubs/pas/pa218.pdf>](http://www.cato.org/pubs/pas/pa218.pdf) [cit. 23. 4. 2011].

¹²⁷ Celkem tedy 40 procent poklesu ze zločinu proti majetku. (RAPHAEL, Steven; WINTER-EBMER, Rudolf. Identifying the Effect of Unemployment on Crime. *Journal of Law and Economics*, 2011, 44, s. 259-283. Dostupné z [www: <http://www.econmsu.org/cmt2/lib/c/488/File/Identifying%20the%20Effect%20of%20Unemployment%20on%20Crime.pdf>](http://www.econmsu.org/cmt2/lib/c/488/File/Identifying%20the%20Effect%20of%20Unemployment%20on%20Crime.pdf) [cit. 10. 4. 2011]. S. 281)

zdá vyšší.¹²⁸ Autoři se navíc zaměřují na skupinu nekvalifikovaných pracovníků, u nichž je podle statistik největší pravděpodobnost, že se mohou uchýlit k páchání protiprávních činů. Ve své studii autoři vysvětlují, že jedním z faktorů při růstu zločinu v 80. letech bylo dlouhodobé snížení mezd nekvalifikovaných zaměstnanců, které dosáhlo mezi lety 1979 a 1993 23,3 procent, a zvýšení míry nezaměstnanosti ve stejné době o 3 procenta.¹²⁹

Zvýšení mezd má pozitivní vliv na míru trestných činů proti majetku. Vyšší platy dokáží lépe uspokojit potřeby zaměstnanců, kteří pak nemusí doplňovat svoje příjmy nelegální cestou.¹³⁰ Protiargumentem je ovšem fakt, že zločin začal klesat již od začátku 90. let, což se neshoduje s trendy ve výši mezd. Navíc vzrůst mezd od roku 1993 byl spíše pozvolný (o 4 procenta), než aby vysvětloval tak objemný pokles kriminality v té samé době.¹³¹ Mzdy tedy jistě nepředstavovaly hlavní faktor, který způsobil diskutovanou změnu, ale mohly být přesto nápomocné.

Vliv ekonomiky na míru zločinu je významný především u věkové skupiny mladých lidí, kteří jsou studii označováni jako nejvíce riziková skupina. Získání práce je odvádí od potenciálního konání trestných činů. Dostatek pracovních možností pro mladé je tedy velice významný a může mít velký vliv na to, zda se tyto osoby zapletou do kriminální aktivity nebo ne.¹³² V této souvislosti se vliv silnější ekonomiky projevil i na změnách na trhu s drogami.¹³³ S koncem crackové epidemie napomohly nové pracovní možnosti mladým prodejčům drog, kteří chtěli drogový trh opustit. Mezi lety 1992 a 2000 klesla nezaměstnanost o 30 procent u Afroameričanů a o 50 procent u Hispánců, kteří neměli dokončené středoškolské vzdělání.¹³⁴

Opět zbývá otázka, jak přesně změřit celkový vliv ekonomiky na snížení zločinu v 90. letech, především v jejich druhé polovině, kam lépe spadá její rozvoj. Podle Stevena

---

¹²⁸ GOULD, Eric D.; WEINBERG, Bruce A.; MUSTARD, David B. Crime Rates and Local Labor Market Opportunities in the United States: 1979-1997. *The Review of Economics and Statistics*, únor 2002, 84, 1, s. 45-61. Dostupné z [www: <http://economics.huji.ac.il/faculty/gould/gwm%20restat-feb2002.pdf>](http://economics.huji.ac.il/faculty/gould/gwm%20restat-feb2002.pdf) [cit. 14. 4. 2011]. S. 48

¹²⁹ Ibid., s. 50

¹³⁰ ZIMRING, Franklin E. *The Great American Crime Decline*, s. 66-67.

¹³¹ GROGGER, Jeffrey. An Economic Model of Recent Trends in Violence, s. 282. In BLUMSTEIN, Alfred; WALLMAN, Joel. *The Crime Drop in America*. New York : Cambridge University Press, 2006.

¹³² BLUMSTEIN, Alfred; ROSENFELD, Richard. Factors Contributing to U.S. Crime Trends, s. 24

¹³³ Role změn na trhu s drogami je rozebrána v kapitole 2.4.

¹³⁴ U.S. CENSUS BUREAU. *Statistical Abstract of the United States: 2007*. Washington, D.C. : U.S. Department of Commerce, 2006. Citováno dle BLUMSTEIN, Alfred; ROSENFELD, Richard. Factors Contributing to U.S. Crime Trends, s. 17

Levitta se jedná asi o 6 až 7 procent poklesu trestných činů proti majetku. Jiné odhady mluví u tohoto druhu zločinu až o 40 procentech.¹³⁵ Silná ekonomika může mít zásluhu spíše na poklesu trestných činů, které jsou ekonomicky motivovány. Různé studie navíc ukázaly, že procentuální pokles nezaměstnanosti se odrazí v podobné míře poklesu kriminality. V 90. letech byl však pokles míry nezaměstnanosti o dost menší, než snížení trestných činů proti majetku, které poklesly o téměř 40 procent.¹³⁶ Proto je vliv rostoucího hospodářství na pokles kriminality ospravedlnitelný pouze do určité míry.

2.4. Změny na trhu s drogami

Další alternativní vysvětlení, proč v 90. letech došlo k tak významnému poklesu kriminality, jsou změny, které nastaly na trhu s drogami. Nárůst násilné trestné činnosti během 80. let je často připisován obrovskému rozšíření cracku¹³⁷. Jeho popularita se zvýšila ve druhé polovině 80. let a svého vrcholu dosáhla na začátku let devadesátých (bráno z hlediska počtu nových uživatelů drog). Pak začala oblíbenost cracku klesat a s tím se začal snižovat i počet narkomanů a dealerů.¹³⁸

Drogy obecně ovlivňují míru zločinu ze tří různých hledisek: člověk pod vlivem omamných látek se může začít chovat násilnický; narkomané se často uchylují k trestným činům, jako jsou krádeže, aby si sehnali peníze na další koupi drog; násilí slouží jako prostředek při vyřizování účtů mezi různými gangy a dealery, kteří drogy prodávají.¹³⁹ Z Goldsteinovy studie vyplývá, že nejčastějším typem během 90. let byl násilný trestný čin mezi dealery drog nebo mezi dealery a jejich zákazníky. Ze vzorku případů, které autor pro studii použil, zapadalo 39 procent všech vražd a 74,3 procent vražd, které byly spojeny s drogami, do této kategorie. 65 procent z těchto vražd se týkalo cracku. Okolnosti těchto případů byly většinou boje o teritorium mezi jednotlivými gangy nebo okrádání dealerů,

---

¹³⁵ ZIMRING, Franklin E. *The Great American Crime Decline*, s. 68.

¹³⁶ LEVITT, Steven D.; DUBNER, Stephen J. *Freakonomics: A Rogue Economist Explores the Hidden Side of Everything*, s. 109-110.

¹³⁷ Crack je krystalická forma kokainu. Narozdíl od práškového kokainu se crack konzumoval především kouřením.

¹³⁸ BOWLING, Benjamin. *The Rise and Fall of New York Murder: Zero Tolerance or Crack Decline?* S. 539.

¹³⁹ JOHNSON, Bruce D.; GOLUB, Andrew; DUNLAP, Eloise. *The Rise and Decline of Hard Drugs, Drug Markets, and Violence in Inner-City New York*, s. 166. In BLUMSTEIN, Alfred; WALLMAN, Joel. *The Crime Drop in America*. New York : Cambridge University Press, 2006.

kteřá končila přestřelkami.¹⁴⁰ Z tohoto hlediska je právě konec crackové epidemie považován za hlavní důvod, proč zločin v USA poklesl.¹⁴¹

Hlavní příčinou rychlého rozšíření cracku byla jeho nízká cena. Poměrně drahý práškový kokain nebyl dostupný tolika lidem, zato crack se prodával po malých dávkách za 5 až 10 dolarů.¹⁴² Jeho účinky navíc netrvaly příliš dlouho, a tak si uživatelé kupovali čtyři a více dávek denně. Úspěch cracku tedy spočíval v tom, že oslovil mnoho lidí a malé zisky z jeho prodeje se ve výsledku mnohokrát znásobily.¹⁴³ Prodej cracku byl proto považován za snadný způsob, jak si vydělat, během špatné hospodářské situace 80. let. Důležitým faktorem bylo také najímání mladých lidí, jež měli nahradit starší pouliční prodejce drog, kteří byli již často ve vězení. Kvůli bleskovému rozmachu cracku byli ale noví dealeři nezkušení, jejich organizace nedokonalé a pouliční prodej neorganizovaný.¹⁴⁴

Pro obchodníky tak brzy začala být největším problémem konkurence ostatních. Protože se crack prodával v ulicích, začali se mladí prodejci kvůli své ochraně, bojům o teritorium a proti pouličním zlodějům ozbrojovat.¹⁴⁵ Kvůli nadměrnému používání zbraní k vyřizování účtů se zvýšila míra násilné trestné činnosti spojené s prodejem drog.¹⁴⁶ Mezi lety 1985 až 1990 se například počet vražd zvýšil o 63 procent.¹⁴⁷

Souvislost mezi násilnou trestnou činností a crackovou epidemií je prokázána – mnoho zatčených bylo uživateli této drogy (nejvíce to bylo 78 procent v roce 1986,

---

¹⁴⁰ GOLDSTEIN, Paul J., et al. Crack and Homicide in New York City: A Case Study in the Epidemiology of Violence. In REINARMAN, Craig; LEVINE, Harry G. *Crack in America : Demon Drugs and Social Justice*. Los Angeles : University of California Press, 1997. S. 118-199.

¹⁴¹ BOWLING, Benjamin. The Rise and Fall of New York Murder: Zero Tolerance or Crack Decline? S. 531.

¹⁴² BLUMSTEIN, Alfred, et al. *Diffusion Processes in Homicide*. National Criminal Justice Reference Service : Rockville, 1999. Online, dostupné z [www: <http://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/grants/193425.pdf>](http://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/grants/193425.pdf) [cit. 25. 4. 2011]. S. 1

¹⁴³ JOHNSON, Bruce D.; GOLUB, Andrew; DUNLAP, Eloise. The Rise and Decline of Hard Drugs, Drug Markets, and Violence in Inner-City New York, s. 177.

¹⁴⁴ TARDIFF, Kenneth, et al. A Profile of Homicides on the Streets and Homes of New York City. *Public Health Reports*. Leden-Únor, 1995, 10, 1. Citováno dle BOWLING, Benjamin. The Rise and Fall of New York Murder: Zero Tolerance or Crack Decline? S. 538.

¹⁴⁵ JACOBS, Bruce A. *Robbing Drug Dealers*. Hawthorne, NY : Aldine, 2000. Citováno dle BLUMSTEIN, Alfred; ROSENFELD, Richard. Factors Contributing to U.S. Crime Trends, s. 16

¹⁴⁶ Tuto sekvenci událostí detailně popisuje a vysvětluje ve své studii Daniel Cork. (CORK, Daniel. Examining Space-Time Interaction in City-Level Homicide Data: Crack Markets and the Diffusion of Guns Among Youth. *Journal of Quantitative Criminology*. 15, s. 379-406. Citováno dle BLUMSTEIN, Alfred; WALLMAN, Joel. *The Crime Drop in America*, s. 39.)

¹⁴⁷ BOWLING, Benjamin. The Rise and Fall of New York Murder: Zero Tolerance or Crack Decline? S. 537.

postupně se pak procenta snížila na 10 v roce 1993)¹⁴⁸. Ze statistik také vyplývá, že vraždy se týkaly především mladých lidí – v letech 1990 až 1991 bylo 42 procent zavražděných mladších 25 let a 77 procent bylo mladších 35 let.¹⁴⁹

Je prokazatelné, že rozmach trhu s crackem ovlivnil vzrůst kriminality určitého druhu a u určité skupiny (konkrétně vražd spáchaných střelnou zbraní v chudších čtvrtích, jejichž pachatelé byli často mladí lidé a příslušníci menšin). Podobné trendy v míře vražd a rozšíření cracku jsou navíc uváděny ve více amerických městech, jako například v New Yorku, Detroitu, Washingtonu, D.C., Atlantě, Miami či New Orleans.¹⁵⁰

Otázkou ale zůstává, zda fakt, že cracková epidemie dospěla ke svému konci, také znamená konec trestných činů s ní spojených. Na jednu stranu to může být považováno za logický důvod – faktory, které přispěly k rozšíření kriminality, pomalu vymizely a tím se i její míra dostala do stavu, v němž byla předtím.¹⁵¹ Michael Massing sice souhlasí s tím, že změny na trhu s drogami a konec crackové epidemie značně přispěly ke snížení trestné činnosti v New Yorku, ovšem poukazuje na to, že její míra poklesla na nižší úroveň, než byla v době, kdy se crack objevil. Proto zaujímá názor, že tento faktor měl pouze omezený vliv na celkové snížení kriminality.¹⁵²

To potvrzují i další názory – jeden z nich mluví o tom, že doba, kdy zločin klesal, je příliš dlouhá na to, aby korelovala se změnami na drogovém trhu. Jelikož konec cracku přišel poměrně rychle, je divné, aby reakce v poklesu zločinu trvala postupně několik let. Pokles vražd spáchaných mladými lidmi se navíc snižoval podobnou rychlostí, jakou klesaly i jiné typy trestných činů včetně těch, které s drogami tolik nesouvisely.¹⁵³ Z toho vyplývá, že změny na trhu s drogami mohly sice ovlivnit míru kriminality a její pokles

---

¹⁴⁸ GOLUB, Andrew; JOHNSON, Bruce D. *Tracking the Crack Epidemic in New York City using Data from the Drug Use Forecasting Program*. Paper presented at the Society for the Study of Social Problems. Los Angeles, 1994. Citováno dle BOWLING, Benjamin. *The Rise and Fall of New York Murder: Zero Tolerance or Crack Decline?* S. 540.

¹⁴⁹ TARDIFF, Kenneth, et al. *A Profile of Homicides on the Streets and Homes of New York City. Public Health Reports*. Leden-Únor, 1995, 10, 1. Citováno dle BOWLING, Benjamin. *The Rise and Fall of New York Murder: Zero Tolerance or Crack Decline?* S. 540.

¹⁵⁰ LATTIMORE, P., et al. *Homicide in Eight US Cities: Trends, Context, and Policy Implications*. Washington, D.C. : National Institute of Justice, 1997. Citováno dle BOWLING, Benjamin. *The Rise and Fall of New York Murder: Zero Tolerance or Crack Decline?* S. 548.

¹⁵¹ ZIMRING, Franklin E. *The Great American Crime Decline*, s. 83.

¹⁵² GRIFFITH, Gareth. *Zero Tolerance Policing – Briefing Paper No 14/99*, s. 19

¹⁵³ ZIMRING, Franklin E. *The Great American Crime Decline*, s. 83-84.

v 90. letech, ale pouze do určité míry, neboť měly vliv pouze na některé typy trestné činnosti.

2.5. Snížená dostupnost zbraní

Držení a rozšíření zbraní ovlivňuje trestnou činnost, která je s jejich použitím spojená. Jedná se tedy obecně o násilné trestné činy jako vraždy, ozbrojené loupeže či napadení. Vzrůst kriminality v polovině 80. let je charakteristický právě obrovským rozmachem násilných trestných činů především ve velkých městech,¹⁵⁴ a proto je důležité analyzovat možný vliv snížené dostupnosti zbraní na klesající míru kriminality.

Během let 1985 až 1993 trestné činy spojené s použitím střelné zbraně vzrostly o více než polovinu mezi pachateli do 17 let a o 33 procent mezi dospělými.¹⁵⁵ Vraždy střelnou zbraní se v USA zvýšily o 53 procent mezi lety 1985 a 1993.¹⁵⁶ Studie prokázaly, že v USA v 90. letech vlastnilo střelnou zbraň 35 až 40 procent domácností. Přístup ke zbraním proto pro mladistvé nebyl v podstatě žádný velký problém.¹⁵⁷ Navíc do roku 1993 nefungovala žádná přísnější legislativa, která by dobře kontrolovala nákup a držení zbraní. Například tříletou licenci pro obchodníky se zbraněmi bylo možno zakoupit za 30 dolarů a žádné striktní namátkové kontroly obchodníků se neprováděly. Proto na počátku 90. let byl v USA obrovský počet těchto dealerů, což samozřejmě přispělo k větší dostupnosti zbraní pro veřejnost. Díky tomu se zbraně rychle dostávaly i na černý trh.¹⁵⁸

Nové kontrolní mechanismy, které přinesla iniciativa americké Bureau of Alcohol, Tobacco, Firearms and Explosives (ATF) a které byly zavedeny během 90. let, několika způsoby zlepšovaly přehled o prodaných zbraních a jejich celkové dostupnosti. Za prvé to byl lepší kontrolní systém, který dokázal sledovat majitele zbraně. Obchodníci se zbraněmi totiž začali mít povinnost zjistit a uchovat určité informace o zákazníkovi, kterému zbraň

---

¹⁵⁴ WINTEMUTE, Garen. Guns and Gun Violence, s. 45. In BLUMSTEIN, Alfred; WALLMAN, Joel. *The Crime Drop in America*. New York : Cambridge University Press, 2006.

¹⁵⁵ GREENFELD, Lawrence A.; ZAWITZ, Marianne W. *Weapons Offenses and Offenders*. Washington, D.C. : U.S. Bureau of Justice Statistics, 1995. Citováno dle WINTEMUTE, Garen. Guns and Gun Violence, s. 51.

¹⁵⁶ U.S. BUREAU OF JUSTICE STATISTICS. Homicide Trends in the United States. Citováno dle WINTEMUTE, Garen. Guns and Gun Violence, s. 53.

¹⁵⁷ COOK, Phillip J; LUDWIG, Jens. *Guns in America: Results of a Comprehensive National Survey on Firearms Ownership and Use*. Washington, D.C. : The Police Foundation, 1996. Citováno dle WINTEMUTE, Garen. Guns and Gun Violence, s. 59.

¹⁵⁸ WINTEMUTE, Garen. Guns and Gun Violence, s. 62-63.

prodají. Díky tomu šlo do určité míry vystopovat původ zbraně a způsob, jak se dostala k pachateli. V roce 1993 byl přijat jeden z nejznámějších zákonů, zpřísňujících držení zbraní, tzv. Brady Act. Ten zavedl kontrolu rejstříku a čekací dobu pro zákazníky, kteří si střelnou zbraň chtěli od obchodníka koupit, během níž mohla být jejich identita zkontrolována.¹⁵⁹ V tom samém roce se také zvýšil počet kontrol u jednotlivých obchodníků a byla zdražena licence k povolení obchodování se zbraněmi na 200 dolarů, k níž byly vyžadovány i otisky prstů a fotografie prodejce, včetně jeho výpisu z trestního rejstříku.¹⁶⁰ Kvůli těmto novým opatřením se počet dealerů snížil od roku 1993 do roku 1999 o 70 procent.¹⁶¹

V návaznosti na tato legislativní opatření nabíraly důležitost policejní akce. V New Yorku začaly přísné inspekce u jednotlivých obchodníků, které byly prováděny NYPD. Výsledkem byl pokles licencovaných prodejců z 950 na 259.¹⁶² Proto se předpokládá, že nulová tolerance NYPD měla značný vliv na snížení držení zbraní. Policisté při svých pravidelných obchůzkách zastavovali všechny podezřelé osoby a kontrolovali, zda u sebe mají zbraň a jestli je legálně držena. Pokud nebyla, podezřelý byl zatčen a mohl skončit s trestem odnětí svobody ve výši jednoho a více let.¹⁶³

Od roku 1993 začaly trestné činy spojené se střelnými zbraněmi klesat. Vraždy mezi mladistvými klesly o 53 procent od roku 1993 do 1998.¹⁶⁴ Mezi lety 1994 a 1997 newyorská policie zkonfiskovala 56 081 střelných zbraní a měla na kontě 46 198 zatčení, která se zbraní týkala.¹⁶⁵ I podle Benjaminu Bowlinga, který obhájuje vliv změn na trhu drogami, byly časté kontroly policie účinné a přispěly ke snížení počtu nelegálně držných

---

¹⁵⁹ LEVITT, Steven D.; DUBNER, Stephen J. *Freakonomics: A Rogue Economist Explores the Hidden Side of Everything*, s. 120.

¹⁶⁰ WINTEMUTE, Garen. *Guns and Gun Violence*, s. 74.

¹⁶¹ BUREAU OF ALCOHOL, TOBACCO, AND FIREARMS. *Federal Firearms License List*. [Computer datafile.] Available through the U.S. Bureau of Alcohol, Tobacco, and Firearms. 1999. Citováno dle WINTEMUTE, Garen. *Guns and Gun Violence*, s. 74.

¹⁶² VEEN, John; DUNBAR, Stacie; RULAND, Melissa Stedman. *The BJA Firearms Trafficking Program: Demonstrating Effective Strategies to Control Violent Crime*. Washington, D.C. : U.S. Bureau of Justice Assistance, 1997. Citováno dle WINTEMUTE, Garen. *Guns and Gun Violence*, s. 75.

¹⁶³ JOHNSON, Bruce D.; GOLUB, Andrew; DUNLAP, Eloise. *The Rise and Decline of Hard Drugs, Drug Markets, and Violence in Inner-City New York*, s. 188.

¹⁶⁴ FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION. *Crime in the United States, 1998*. Washington, D.C. : Federal Bureau of Investigation, 1999. Citováno dle: WINTEMUTE, Garen. *Guns and Gun Violence*, s. 67-68.

¹⁶⁵ WINTEMUTE, Garen. *Guns and Gun Violence*, s. 71.

zbraní.¹⁶⁶ Je však otázkou, zda se za těchto okolností dá role policie považovat za příčinu poklesu kriminality nebo pouze za prostředek, který pomohl k nové situaci s méně rozšířenými zbraněmi díky přísnějším zákonům.

---

¹⁶⁶ BOWLING, Benjamin. The Rise and Fall of New York Murder: Zero Tolerance or Crack Decline? S. 547.

Závěr: Zhodnocení nulové tolerance a její účinnosti

Specifika New Yorku

Pokles kriminality v New Yorku byl obrovský a notně překročil pokles v celonárodním měřítku. To naznačuje, že snižující se kriminalita ve městě měla i v kontextu tohoto celkového poklesu na území USA určité zvláštní vlastnosti nebo na ni více působily některé z faktorů, které její pokles měly ovlivnit.

Výjimečný pokles zločinnosti v New Yorku může být relativizován z několika pohledů, které zdůrazňují jeho určité „výhody“. Když byla kriminalita na přelomu 80. a 90. let na svém vrcholu, její míra byla v New Yorku vyšší než jinde v USA. Někteří kritici tedy argumentují tím, že kvůli vyšší koncentraci trestné činnosti ve městě bylo jednodušší dosáhnout i jejího většího poklesu. Druhým příkladem je hustota obyvatelstva, která je v New Yorku velmi vysoká. Za těchto okolností mohou být policejní hlídky při své práci efektivnější, protože na menší oblasti mohou kontrolovat více lidí. Pro policejní přístup, který spočívá v důkladné kontrole při občůzkách, je tedy větší hustota obyvatel výhodnější.¹⁶⁷ Mezi další ojedinělé charakteristiky New Yorku patří poměrně vysoká míra nelegálního držení zbraní a násilné trestné činnosti.¹⁶⁸ Poslední odlišností mezi New Yorkem a zbytkem USA zůstává změna v policejní kontrole.

Bratton i Giuliani odmítali jakékoli jiné důvody, kvůli nimž se měla míra zločinnosti snížit, s výjimkou vlastní policejní reformy. Bratton takto například zavrhl jakákoli vysvětlování poklesu kriminality sociálními faktory, jako je nezaměstnanost nebo chudoba, a jejich souvislost se zločinem. Základní příčinu pro něj představoval pouze samotný pachatel a řešení policejní kontrola. Tím potom vysvětloval důležitost nulové tolerance a tvrdého prosazování zákona, které se nejlépe vypořádá s pachateli, zastraší je a tím bude udržovat bezpečnost a nízkou míru kriminality.¹⁶⁹

---

¹⁶⁷ ZIMRING, Franklin E. *The Great American Crime Decline*, s. 157.

¹⁶⁸ DIXON, David; COFFIN, Phillip. *Zero Tolerance Policing of Illegal Drug Markets*, s. 479

¹⁶⁹ BOWLING, Benjamin. *The Rise and Fall of New York Murder: Zero Tolerance or Crack Decline?* S. 542.

Účinnost nulové tolerance

Společně s Kellingem se Bratton přiklání k významu nové policejní strategie jako hlavnímu faktoru, který ovlivnil pokles kriminality v New Yorku. Podle jejich slov „neexistují žádná věrohodná vysvětlení, která by odporovala tomu, že hlavní zásluhu na snížení zločinu měla policie“.¹⁷⁰ Přesto ale nepředkládají jasné důvody, kterými by alternativní teorie vyvraceli. Bratton pouze argumentuje proti vlivu rostoucí ekonomiky tím, že nezaměstnanost představovala 10 procent, když do funkce komisaře NYPD nastoupil, a 8,7 procent o dva roky později, když odcházel. Podle něj bylo toto snížení zanedbatelné natolik, aby představovalo jeden z hlavních vlivů na pokles kriminality.¹⁷¹

Změny, které byly v NYPD zavedeny, byly v jeho vývoji jistě pozitivní. Měly velký vliv na jeho efektivitu i na rychlost a účinnost policejních akcí. Bratton přišel s velkými plány a nebál se je realizovat. Pomáhala mu v tom politická podpora starosty Giulianiho, který sdílel jeho názor na fungování policejní kontroly. Vliv policejní reformy měl i další pozitiva a důsledky. Policie se například díky lepší analýze situace dokázala zaměřit na místa častých výskytů drogových dealerů a jiných zločinců. Několik studií potvrzuje, že již samotný vyšší počet policistů v určité oblasti s sebou přináší pokles v počtu trestných činů.¹⁷² Opakovaná policejní kontrola také napomohla tomu, že u sebe lidé nenosili nelegálně držené zbraně, které byly jinak policisty zkonfiskovány a jejichž majitelé byli zadrženi. Zbraně proto začaly být v ulicích méně časté.

NYPD také najal více nových policistů. Tento trend však do určité míry začal již za starosty Davida Dinkinse, kdy počet policistů vzrostl o 35 procent.¹⁷³ Podle Levitta se právě tato změna více projevila na poklesu zločinnosti než nová policejní strategie.¹⁷⁴ Levitt věří, že taktika policie nehraje roli, důležitý je podle něj pouze počet policistů. Ten od roku 1960 do 1985 poklesl o více než 50 procent, ale během 90. let se počet policistů na osobu v USA zvýšil o 14 procent¹⁷⁵, což koreluje s trendy ve zvýšení a poklesu kriminality. Zvýšený

---

¹⁷⁰ BRATTON, William J.; KELLING, George L. Declining Crime Rates: Insiders' View of the New York City Story. *The Journal of Criminal Law and Criminology*, 1998, 88, 4, s. 1217-1231. Dostupné z [www: <http://www.jstor.org/stable/1144255>](http://www.jstor.org/stable/1144255) [cit. 14. 3. 2011]. S. 1227.

¹⁷¹ Ibid., s. 1217

¹⁷² BOWLING, Benjamin. The Rise and Fall of New York Murder: Zero Tolerance or Crack Decline? S. 546.

¹⁷³ ZIMRING, Franklin E. *The Great American Crime Decline*, s. 149.

¹⁷⁴ LEVITT, Steven D.; DUBNER, Stephen J. *Freakonomics: A Rogue Economist Explores the Hidden Side of Everything*, s. 117.

¹⁷⁵ Ibid., s. 114.

počet policistů pomáhá prevenci kriminality tím, že odstraňuje potenciální pachatele a také představuje více lidských zdrojů k zatčení těch, kteří se trestné činnosti již dopustili.¹⁷⁶

Proti tomuto přístupu ale argumentuje studie Chrise Cunneena, profesora práv a kriminologie na University of New South Wales v Sydney, která kritizuje NYPD a efektivitu zvyšování zdrojů porovnáním s ostatními městy. Například San Diego dosáhlo poklesu kriminality během let 1990 až 1996 o 40 procent, ale jeho policejní sbor byl navýšen pouze o jedno procento per capita. V Dallasu byl pokles 39 procent a počet policistů se dokonce snížil o 2 až 3 procenta. V Pittsburgu byl zaznamenán pokles o 36 procent a zvýšení policistů o 6 procent na osobu apod. V New Yorku byla proti tomu míra zločinnosti snížena o 46 procent s navýšením policistů z 30 000 na 38 000, což představuje zvýšení o téměř 27 procent. Cunneen nakonec prohlašuje, že vliv počtu policejního sboru na pokles kriminality není prokazatelný, protože jednotlivé výsledky se liší.¹⁷⁷

I přes možná pozitiva spojená se zvýšeným počtem policistů nebo efektu častější kontroly na nošení zbraní však nelze říci, že by změny v NYPD byly hlavní příčinou poklesu kriminality. Nejčastějším argumentem proti jejich účinnosti je fakt, že zločin začal v New Yorku klesat již před nástupem Giulianiho a Brattona a zavedení jejich policejních reforem. Pokles byl sice během jejich působení ve funkcích zrychlen, ale většina kritiků předpokládá, že pravé důvody leží hlouběji ve společenských strukturách a zločin by tak v době uplatňování nulové tolerance klesal i tak. Lze se ale přiklonit k tomu, že nový přístup policie poklesu napomohl a urychlil ho, protože statistiky ukazují, že po roce 1994, kdy se stal Bratton komisařem NYPD, byl pokles strmější.¹⁷⁸

Účinnosti samotné policejní strategie se věnuje mnoho kritiků nulové tolerance. Poukazují na to, že míra zločinnosti se velmi snížila i v jiných městech v USA, kde byly přitom použity jiné policejní taktiky než v New Yorku. David Brereton z Australského institutu kriminologie předložil komparaci poklesu kriminality v New Yorku se čtyřmi dalšími americkými městy, v nichž byly použity odlišné policejní strategie. Brereton došel s pomocí dostupných dat k závěru, že lze pozorovat pokles kriminality ve všech pěti městech a velice podobnou situaci v New Yorku, Chicagu a Los Angeles. Kvůli tomu

---

¹⁷⁶ Ibid., s. 115.

¹⁷⁷ CUNNEEN, Chris. *Zero Tolerance Policing: Implications for Indigenour People*, s. 19. Citováno dle: GRIFFITH, Gareth. *Zero Tolerance Policing – Briefing Paper No 14/99*, s. 26-27.

¹⁷⁸ ECK, John E.; MAGUIRE, Edward R. *Have Changes in Policing Reduced Violent Crime?* S. 232.

Brereton nepředpokládá, že by za snížení kriminality měla velkou zodpovědnost právě policejní strategie. Naopak se přiklání k obecnějším sociálním a ekonomickým trendům tehdejší doby.¹⁷⁹ Kriminalita se navíc snížila v té samé době na více místech v USA, někde s podobně velkým poklesem jako v New Yorku. Například v Seattlu byl zaznamenán pokles u vražd 32 procent a v San Antoniu 28 procent, což se v podstatě vyrovnává poklesu v New Yorku, přestože v těchto městech podobné policejní taktiky nebyly zavedeny.¹⁸⁰

Účinky nulové tolerance nemohou být úplně zanedbány, ale je vidět, že jde spíše o konkrétní případy. Nelze ovšem říci, jak s oblibou tvrdil policejní komisař Bratton a starosta Giuliani, že by policejní reforma byla zodpovědná za celkové snížení zločinnosti. Nejpravděpodobnější příčinou poklesu kriminality je proto kombinace všech faktorů. Přeci jenom 14 procentní pokles počtu vražd během let 1990 až 1993 nastal předtím, než byly Brattonovy změny vůbec zavedeny.¹⁸¹ Z analýz jednotlivých vysvětlení vyplývá, že nelze jmenovat pouze jeden hlavní faktor, který by tak významný pokles v míře zločinnosti způsobil. Za celkové snížení může více strukturálních změn, které působily ve stejné době.

U všech analyzovaných faktorů lze vidět, že se během 90. let více nebo méně projeví. Mnoho z nich je navíc pevně provázaných. Když například na začátku 90. let začala opadávat cracková epidemie, napomohly stabilizování drogového trhu i tvrdší zákony kontrolující držení zbraní a rostoucí ekonomika. Díky častějším kontrolám držení zbraní a jejich konfiskaci v případě nelegálního vlastnictví se jich z ulic mnoho ztratilo a tím se snížila i míra násilných trestných činů. Silnější ekonomika a vytváření více pracovních míst zase fungovaly jako podněty pro ty, kteří chtěli drogový trh opustit (těmi byl velký počet mladých lidí, kteří se dříve živili prodáváním cracku) a najít si slušné zaměstnání.

Při posouzení faktorů, jejichž vliv na pokles kriminality byl v předchozích kapitolách analyzován, lze v případě New Yorku dojít k následujícím závěrům: Co se týče trestů odnětí svobody, jejich míra se v New Yorku zvýšila, celkově byl ale vzrůst nižší než 57 procentní zvýšení v celých USA. Lze tedy argumentovat, že vliv častějších trestů vězení byl pouze limitovaný.

---

¹⁷⁹ GRIFFITH, Gareth. *Zero Tolerance Policing – Briefing Paper No 14/99*, s. 24-25.

¹⁸⁰ BOWLING, Benjamin. The Rise and Fall of New York Murder: Zero Tolerance or Crack Decline? *British Journal of Criminology*, s. 548.

¹⁸¹ BOWLING, Benjamin. The Rise and Fall of New York Murder: Zero Tolerance or Crack Decline? *British Journal of Criminology*, s. 547.

Rostoucí ekonomika a demografické změny působily v New Yorku podobně jako v celonárodním měřítku. To znamená, že míra nezaměstnanosti začala během 90. let klesat, stejně jako podíl mladé populace. Oba tyto faktory tedy měly na poklesu kriminality svoji zásluhu jak v New Yorku, tak v ostatních částech USA. Je tedy nutné je počítat mezi vlivy, které na míru zločinnosti působily, ovšem příliš nevysvětlují dvakrát větší pokles, který byl v New Yorku zaznamenán.

Tento rozdíl může být nejlépe vysvětlen zbývajícím faktorem – koncem crackové epidemie a změnami na drogovém trhu. Jak již bylo uvedeno v příslušné kapitole, drogový trh s crackem se rozrostl především ve velkých amerických městech. Z toho vyplývá, že i kriminalita, která s ním byla spojená se projevila a vzrostla více v těchto oblastech. New York jako největší město v USA patřil mezi území, která byla tímto fenoménem nejvíce postižená. Konec crackové epidemie, zákony na držení zbraní a přísná kontrola policie, které se v New Yorku současně projevily, měly podle dostupných studií nejspíš největší vliv na snížení kriminality. Celkově je tato kombinace faktorů, podpořená změnami ve složení obyvatelstva a silnějším hospodářstvím, mimořádná, a proto také přivedla tak výrazný výsledek.

Celkové zhodnocení nulové tolerance

Newyorský policejní sbor prošel ve druhé polovině 90. let hlubokými změnami. Pod vedením komisaře Williama Brattona se proměnil v moderní organizaci, která kladla důležitost na efektivní sdílení informací a spolupráci a využívala nejnovější techniky k plánování svých akcí a hodnocení výsledků. Velice důležitým faktorem této proměny bylo zavedení počítačového systému CompStat. Díky němu se práce policie proměnila a zefektivnila. Policie mohla využívat aktuální informace, které detailně mapovaly nejrůznější aspekty kriminality, a podle nich vyvíjet svoji strategii v boji proti zločinu. Zavedení pravidelných setkání vedoucích jednotlivých okrsků napomohlo k snadnější komunikaci a možnosti rozvíjet plány, jaké zvolit přístupy ke konkrétním problémům.

Celkově je přístup nulové tolerance považován za poměrně kontroverzní. Často je kritizován kvůli přehnaně tvrdým zásahům policie. Ačkoli teoreticky je rozšíření pravomocí řadových policistů namířeno k prospěchu věci, realita v New Yorku ukázala, že

to nemusí vždy platit. Pravomoci mohou být často zneužity a policejní vyšetřování a kontroly mohou být až neadekvátně přísné či neodůvodněné. Tento aspekt je největší slabinou tohoto přístupu.

Faktem je, že pokles kriminality byl v 90. letech výrazným fenoménem, který začal již před rokem 1994, který označuje začátek změn v NYPD, a zasáhl celé Spojené státy, nejenom New York. Ačkoli bylo snížení míry zločinnosti v New Yorku výrazně vyšší, nelze tvrdit, že by za něj mohla pouze newyorská policie. Ačkoli účinky nulové tolerance nemohou být zcela ignorovány, nelze tvrdit, že by byly zodpovědné za celkový pokles míry kriminality.

Model nulové tolerance je velmi specifický a nelze jej aplikovat v mnoha situacích. Je třeba na něj nahlížet v kontextu doby, kdy byl zaveden. Specifické charakteristiky New Yorku v 90. letech naznačují, že podobná policejní strategie, která byla ustavena v NYPD, by nemusela být s úspěchem zavedena i v jiných městech nebo oblastech, jak často prohlašoval Bratton. V New Yorku byla v roce 1994 situace stále dost kritická, a proto proti zavedení přísné kontroly policie nebyly velké protesty. Osobně však pochybuji, že by tento koncept mohl dnes uspět v západních státech.

Summary

The crime rate in the USA rose throughout the 1980s, reached its peak in the early 1990s and then has been decreasing steadily from then on. There was a considerable crime drop in the USA especially in the 1990s when the crime rate was falling very fast. The crime decline was most remarkable in New York. In the largest and the most populous American city, the decline in crime rates was twice as large as the national drop. Many believed that this situation could be explained by the changes in police strategy that took place in New York under the new Mayor Rudolph Giuliani and Police Commissioner William Bratton.

Giuliani and Bratton found inspiration for the police reform in the article “Broken Windows” by James Q. Wilson and George Kelling. They wanted the police to respond strictly to all offenses committed, no matter how serious they were. With political support from Giuliani, Bratton introduced great changes in the New York Police Department (NYPD) that concerned its structure and organization, but also its strategy. Because of the new tough police approach, this model of policing was called the zero tolerance. It was characterized by strict law enforcement, emphasis on minor and “quality-of-life” offenses, and use of timely, accurate intelligence data. The use of computer system CompStat was a very important element of zero tolerance policing in New York, because it identified places and people at risk and allowed the police to respond to crime in time and more effectively. Moreover, Police Department executives met regularly with Precinct commanders at CompStat meetings to discuss their previous results and to outline their next plans.

Giuliani and Bratton claimed that these thorough changes in the NYPD and stricter policing were responsible for the declining crime rates in New York. However, many critics dispute the link between zero tolerance and crime reduction, suggesting that other social and demographic factors contributed to declines in crime rates. Five main explanations of the crime drop in the 1990s are discussed in this paper: higher rates of incarceration, demographic changes and legalization of abortions, economic growth, changes in the drug market and the end of crack epidemic, and restricted access to guns. Detailed analysis of these factors as well as arguments of their advocates and critics showed that each factor had had certain influence on declining crime rates in the 1990s.

Even though the zero tolerance policing of the NYPD most probably contributed to some reduction in crime in New York City, certainly not to that extent that was claimed. Impact of the contributing factors is more complex. The most probable explanation of the remarkable decline in crime rates during the 1990s is the combination of several factors. Research in this paper showed that changes in the drug market and the reduction of crack use along with restricted access to firearms had the greatest impact on New York City crime drop. In addition, booming economy and demographic changes affected crime rates in the USA at the national level.

Many changes in the NYPD had a positive impact on the police department and its modernization. Thanks to CompStat and better communication, the police could react faster, could focus on the crime hot-spots and could analyze different plans and strategies how to fight against crime. Nevertheless, zero tolerance policing is rather controversial approach due to very strict and aggressive law enforcement and order maintenance. It has to be evaluated in context of the exceptional situation in New York in the early 1990s.

Použitá literatura

1. Primární zdroje

a. Monografie

GIULIANI, Rudolph W. *Leadership*. New York : Hyperion, 2002.

b. Kapitoly ve sbornících

BRATTON, William. Crime is Down in New York City: Blame The Police. S. 29. In DENNIS, Norman. *Zero Tolerance: Policing a Free Society*. Londýn : IEA Health and Welfare Unit, 1998. Dostupné z www: <<http://www.civitas.org.uk/pdf/cw35.pdf>> [cit. 15. 3. 2011].

c. Projevy a prezentace

BRERETON, David. *Zero Tolerance and the NYPD: Has It Worked There and Will It Work Here?* Paper presented at the 3rd National Outlook Symposium on Crime in Australia „Mapping the Boundaries of Australia's Criminal Justice System“. Canberra, 22.-23. března, 1999. Dostupné z www: <http://www.aic.gov.au/criminal_justice_system/policing/~media/conferences/outlook99/brereton.ashx> [cit. 12. 4. 2011].

d. Články v odborných časopisech

BRATTON, William J.; KELLING, George L. Declining Crime Rates: Insiders' View of the New York City Story. *The Journal of Criminal Law and Criminology*, 1998, 88, 4, s. 1217-1231. Dostupné z www: <<http://www.jstor.org/stable/1144255>> [cit. 14. 3. 2011].

KELLING, George L. How to Run a Police Department. *City Journal*, 1995, 5, 4, s. 34–45. Dostupné z www: <http://www.city-journal.org/html/5_4_how_to_run.html> [cit. 20. 3. 2011].

KELLING, George L.; WILSON, James Q. *The Police and Neighborhood Safety: Broken Windows*. Manhattan Institute for Policy Research. 1982. Dostupné z: <http://www.manhattan-institute.org/pdf/_atlantic_monthly-broken_windows.pdf> [cit. 2. 3. 2011].

e. Internetové zdroje

NEW YORK CITY POLICE DEPARTMENT. *Police Strategy No. 5: Reclaiming the Public Spaces of New York*. Abstrakt. New York : NYPD, 1994. Dostupné z www: <<http://www.ncjrs.gov/App/Publications/abstract.aspx?ID=167807>> [cit. 25. 3. 2011].

2. Sekundární literatura

a. Monografie

BLUMSTEIN, Alfred, et al. *Diffusion Processes in Homicide*. National Criminal Justice Reference Service : Rockville, 1999. Online, dostupné z www: <<http://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/grants/193425.pdf>> [cit. 25. 4. 2011].

LEVITT, Steven D.; DUBNER, Stephen J. *Freakonomics: A Rogue Economist Explores the Hidden Side of Everything*. Londýn : Penguin Books, 2006.

SIEGEL, Fred. *The Prince of the City*. San Francisco : Encounter Books, 2005.

ZIMRING, Franklin E. *The Great American Crime Decline*. New York : Oxford University Press, 2007.

b. Kapitoly ve sbornících

BLUMSTEIN, Alfred. Disaggregating the Violence Trends. In BLUMSTEIN, Alfred; WALLMAN, Joel. *The Crime Drop in America*. New York : Cambridge University Press, 2006, s. 13-44.

BLUMSTEIN, Alfred; ROSENFELD, Richard. Factors Contributing to U.S. Crime Trends. In National Research Council of the National Academies. *Understanding Crime Trends : Workshop Report*. Washington, D.C. : The National Academies Press, 2008. Dostupné z www: <http://books.nap.edu/openbook.php?record_id=12472&page=25> [cit. 27. 4. 2011].

BLUMSTEIN, Alfred; WALLMAN, Joel. The Recent Rise and Fall of American Violence. In BLUMSTEIN, Alfred; WALLMAN, Joel. *The Crime Drop in America*. New York : Cambridge University Press, 2006, s. 1-12.

ECK, John E.; MAGUIRE, Edward R. Have Changes in Policing Reduced Violent Crime? In BLUMSTEIN, Alfred; WALLMAN, Joel. *The Crime Drop in America*. New York : Cambridge University Press, 2006, s. 207-265.

FOX, James Alan. Demographics and U.S. Homicide. In BLUMSTEIN, Alfred; WALLMAN, Joel. *The Crime Drop in America*. New York : Cambridge University Press, 2006, s. 288-317.

GOLDSTEIN, Paul J., et al. Crack and Homicide in New York City: A Case Study in the Epidemiology of Violence. In REINARMAN, Craig; LEVINE, Harry G. *Crack in America : Demon Drugs and Social Justice*. Los Angeles : University of California Press, 1997, s. 113-130.

GROGGER, Jeffrey. An Economic Model of Recent Trends in Violence. In BLUMSTEIN, Alfred; WALLMAN, Joel. *The Crime Drop in America*. New York : Cambridge University Press, 2006, s. 266-287.

HENRY, Vincent E. CompStat Management in the NYPD: Reducing Crime and Improving Quality of Life in New York City. In CORNELL, Simon. *Resource Material Series No. 68*. Tokyo : United Nations Asia and Far East Institute for the Prevention of Crime and Treatment of Offenders, 2006.

Dostupné z www:

<http://www.unafei.or.jp/english/pdf/RS_No68/No68_11VE_Henry1.pdf>

[cit. 25. 4. 2011].

JOHNSON, Bruce D.; GOLUB, Andrew; DUNLAP, Eloise. The Rise and Decline of Hard Drugs, Drug Markets, and Violence in Inner-City New York. In BLUMSTEIN, Alfred; WALLMAN, Joel. *The Crime Drop in America*. New York : Cambridge University Press, 2006, s. 164-206.

ROSENFELD, Richard. Patterns in Adult Homicide: 1980-1995. In BLUMSTEIN, Alfred; WALLMAN, Joel. *The Crime Drop in America*. New York : Cambridge University Press, 2006, s. 130-163.

SPELMAN, William. The Limited Importance of Prison Expansion. In BLUMSTEIN, Alfred; WALLMAN, Joel. *The Crime Drop in America*. New York : Cambridge University Press, 2006, s. 97-129.

WINTEMUTE, Garen. Guns and Gun Violence. In BLUMSTEIN, Alfred; WALLMAN, Joel. *The Crime Drop in America*. New York : Cambridge University Press, 2006, s. 45-96.

WALLMAN, Joel; BLUMSTEIN, Alfred. After the Crime Drop. In BLUMSTEIN, Alfred; WALLMAN, Joel. *The Crime Drop in America*. New York : Cambridge University Press, 2006, s. 319-347.

c. Články v odborných časopisech

BOWLING, Benjamin. The Rise and Fall of New York Murder: Zero Tolerance or Crack Decline? *British Journal of Criminology*, podzim 1999, 39, 4, s. 531-554. Dostupné z www: <<http://bjc.oxfordjournals.org.ezproxy.is.cuni.cz/content/39/4/531.full.pdf+html?sid=733826bc-a6d0-4310-b4b4-ec130be29071>> [cit. 12. 4. 2011].

DIXON, David; COFFIN, Phillip. Zero Tolerance Policing of Illegal Drug Markets. *Drug and Alcohol Review*, prosinec 1999, 18, 4, s. 477-486. Dostupné z www: <<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1080/09595239996338/pdf>> [cit. 22. 4. 2011].

FREEMAN, Richard B. Why Do So Many Young American Men Commit Crimes and What Might We Do About It? *The Journal of Economic Perspectives*, 1996, 10, 1, s. 25-42. Dostupné z www: <<http://www.jstor.org/stable/2138282>> [cit. 10. 4. 2011].

GOULD, Eric D.; WEINBERG, Bruce A.; MUSTARD, David B. Crime Rates and Local Labor Market Opportunities in the United States: 1979-1997. *The Review of Economics and Statistics*, únor 2002, 84, 1, s. 45-61. Dostupné z www: <<http://economics.huji.ac.il/facultye/gould/gwm%20restat-feb2002.pdf>> [cit. 14. 4. 2011].

GRABOSKY, P. N. Zero Tolerance Policing. *Trends and Issues in Crime and Criminal Justice*. Canberra : Australian Institute of Criminology, 1999. Online, dostupné z: <<http://www.aic.gov.au/documents/D/9/9/%7BD99A2F45-1561-45B6-B712-24FCA8A424FC%7Dt102.pdf>> [cit. 21. 3. 2011].

GREENE, Judith. Zero Tolerance: A Case Study of Police Policies and Practices in New York City. *Crime & Delinquency*. 1999, 45, 171-187. Dostupné z www: <<http://cad.sagepub.com/content/45/2/171.full.pdf+html>> [cit. 14. 4. 2011].

HARCOURT, Bernard E.; LUDWIG, Jens. Broken Windows: New Evidence from New York City and a Five-City Social Experiment. *University of Chicago Law Review*, 73. Dostupné z www: <<http://www18.georgetown.edu/data/people/ludwigj/publication-18261.pdf>> [cit. 20. 4. 2011].

CHESLUK, Benjamin. Visible Signs of a City Out of Control : Community Policing in New York City. *Cultural Anthropology*. Berkeley : California Press, 2004, 19, 2, s. 250-275. Dostupné z www: <<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1525/can.2004.19.2.250/pdf>> [cit. 2. 4. 2011].

LUM, Cynthia. Community Policing or Zero Tolerance? Preferences of Police Officers from 22 Countries in Transition. *British Journal of Criminology*, 2009, 49, s. 788-809. Dostupné z www: <<http://bjc.oxfordjournals.org.ezproxy.is.cuni.cz/content/49/6/788.full.pdf>> [cit. 113. 4. 2011].

MOONEY, Jayne; YOUNG, Jack. The Decline in Crime and the Rise of Anti-Social Behaviour. *Probation Journal*, 2006, 53, 4, s. 397-407. Dostupné z www: <<http://prb.sagepub.com/content/53/4/397>> [cit. 20. 3. 2010].

NEWBURN, Tim; JONES, Trevor. Symbolizing Crime Control: Reflections on Zero Tolerance. *Theoretical Criminology*, 2007, 11. Dostupné z www: <<http://tcr.sagepub.com/content/11/2/221>> [cit. 20. 3. 2011].

RAPHAEL, Steven; WINTER-EBMER, Rudolf. Identifying the Effect of Unemployment on Crime. *Journal of Law and Economics*, 2011, 44, s. 259-283. Dostupné z www:

<<http://www.econmsu.org/cmt2/lib/c/488/File/Identifying%20the%20Effect%20of%20Unemployment%20on%20Crime.pdf>> [cit. 10. 4. 2011].

SMITH, Neil. Global Social Cleansing: Postliberal Revanchism And the Export of Zero Tolerance. *Social Justice*, 2001, 28, 3, s. 68-74. Dostupné z www:

<<http://search.proquest.com.ezproxy.is.cuni.cz/docview/231927639/fulltextPDF/12F4EC1F0073888A138/1?accountid=35514>> [cit. 10. 4. 2011].

WEIKART, Lynne A. The Giuliani Administration and the New Public Management in New York City. *Urban Affairs Review*, 2001, 36, 3, s. 359-381. Dostupné z www: <<http://uar.sagepub.com/content/36/3/359>> [cit. 10. 4. 2011].

d. Samostatné studie a odborné články

GRIFFITH, Gareth. *Zero Tolerance Policing – Briefing Paper No 14/99*. Sydney : New South Wales Parliamentary Library Research Service, 1999. Dostupné z www:

<[http://www.parliament.nsw.gov.au/prod/parlment/publications.nsf/0/796C90ABE8349FDFCA256ECF0008CE11/\\$File/14-99.pdf](http://www.parliament.nsw.gov.au/prod/parlment/publications.nsf/0/796C90ABE8349FDFCA256ECF0008CE11/$File/14-99.pdf)> [cit. 5. 3. 2011].

JOYCE, Theodore. *Did Legalized Abortion Lower Crime?* Working Paper 8319. Cambridge, MA : National Bureau of Economic Research, 2001. Dostupné z www: <<http://www.nber.org/papers/w8319.pdf>> [cit. 16. 4. 2011].

LANGAN, Patrick A.; DUROSE, Matthew R. *The Remarkable Drop in Crime in New York City*. Bureau of Justice Statistics, U. S. Department of Justice, 21. 10. 2004. Online, dostupné z www:

<http://www.istat.it/istat/eventi/2003/perunasocieta/relazioni/Langan_rel.pdf> [cit. 17. 4. 2011].

NISKANEN, William A. *Crime, Police, and Root Causes*. The Cato Institute, 14. 10. 1994. Online, dostupné z www:

<<http://www.cato.org/pubs/pas/pa218.pdf>> [cit. 23. 4. 2011].

SHELDEN, Randall G. *Assessing "Broken Windows": A Brief Critique*. Center on Juvenile and Criminal Justice, 9. 8. 2007. Dostupné z www: <<http://www.cjcj.org/files/broken.pdf>> [cit. 2. 5. 2011].

e. Internetové zdroje

POLICIE ČR. *Co je to Community policing*. Online, 2010. Dostupné z www: <<http://www.policie.cz/clanek/co-je-to-community-policing.aspx>> [cit. 15. 4. 2011].